

כעורח
השם
יתברך

ספר

הערב רב

וכל המסתערך

חלק שני

על פי

ספר הזוהר

סדר שמות

יוצא לאור בעזהש״ת על ידי
הוצאת ״ועד גילוי פני הערב רב״

* * *

מנחם אב תשס״ד לפ״ק
עיה״ק ירושלים תובב״א

ספר "הערב רב"

וכל המסתעף

על פי ספר הזוהר הקדוש

סדר שמות חלק ב'

בו יבואר גודל ענין חיוב הלימוד ולחקור מעשי וענין ה"ערב רב", ואיך שצריכים ללחום נגדם, שמקלקלים את כל עם ישראל בכל העולם כולו, ועוקרים כל המצות שבתורתנו הקדושה, כמו שכתב הגאון הקדוש מווילנא זיע"א, שישנם חמשה מיני ערב רב, והם: ^(א) בעלי מחלוקת ובעלי לשון הרע, ^(ב) הרודפים אחר התאוה כמו זנות וכדומה, ^(ג) הרמאים שמראים עצמם כצדיקים ואין לבם שלם, ^(ד) הרודפים אחר הכבוד ובונים חרבות לעשות להם שם, ^(ה) הרודפים אחר הממון. והמחלוקת תחילה, כי המחלוקת כנגד כולם, והם נקראים "עמלקים", ואין בן דוד בא עד שיעברו מן העולם, ועליהם נאמר (דברים כה, יט): "תמחה את זכר עמלק" כמבואר בזוהר. (אדרת אליהו פרשת דברים)

גם יבואר בו השכר הגדול למי שעוסק להציל את עם ישראל מן הערב רב, ומעורר את הרבים שלא יפלו ברשתם ח"ו.

עוד יבואר, שהערב רב הם רמאים כנחשים ועקרבים. כמבואר בזוהר חדש וז"ל (זוהר חדש פרשת יתרו מאמר ז' ימי בראשית):

"אבל נחשים ועקרבים יש בו – ונחשין ועקרבין דילה אינון ערב רב".

עוד יבואר בו העונשים הגדולים אשר מענישים את האדם בזה ובבא, ושאין אדם יכול לשער עד כמה שיסבול בזה ובבא על זה שעזר את הערב רב, והפגם הגדול הנעשה על ידי אלו העוזרים להם, וגודל החיוב שמוטל על כל איש ואיש להיות בקי בהם בפרטותיהם ודקדוקיהם, כדי שלא יכשלו חס ושלום לבנות בתו עבודה זרה של דור הפלגה של הבה גבנה לגנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לגנו שם (בראשית יא, ד), כי בזה תלוי יסוד קדושת ישראל, ובו תלוי גם כן ביאת משיח בן דוד, כמו שגילה לנו רבינו חיים וויטאל זיע"א תלמיד האר"ז"ל בספרו הקדוש עץ חיים בהקדמתו.

בס"ד

הספר נדפס לזכות את הרבים
ונחלק בחנם לכל דורש ומבקש

הרשות נתונה לכל מי שברצונו להדפיס קטעים מספר זה או כל הספר בכל
לשון שהוא בכל מדינה ומדינה, כדי להרכות תורה ויראת שמים בעולם,
ולעזור לבנות אחינו בני ישראל בתשובה שלימה

אם אתה רוצה לדעת מי הוא זה ואיזה הוא אשר מלאו לבו לעכב את
גאולתינו ופדות נפשינו רחמנא ליצלן, תלמוד בעיון בספר הזה.

במקום הקדמה

וְהִנֵּה מַה שֶּׁכָּתַב בְּתַחֲלִיל דְּבַרְיוֹ וְאַפִּילוּ כָּל אֵינוֹן
 דְּמַשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵייתָא כָּל חֶסֶד דְּעֵבְדֵי לְגַרְמִייהוּ וְכוּ', עִם
 הַיּוֹת שֶׁשֶׁטְּמוּ מִבּוֹאֵר וּבִפְרָט בּוֹזְמִינֵנוּ זֶה בַּעֲזוֹתָהּ אֲשֶׁר
 הַתּוֹרָה נַעֲשִׂית קַרְדּוּם לַחֲתוּךְ בַּהּ אֲצֵל קֶצֶת בַּעֲלֵי תוֹרָה
 אֲשֶׁר עִסְקָם בַּתּוֹרָה עַל מִנַּת לִקְבֹּל פֶּרֶם וְהַסְפְּקוֹת
 יִתִּירוֹת וְגַם לַהֲיוֹתָם מִכֻּלֵּל רֵאשִׁי יְשִׁיבוֹת וּדְיִינֵי
 סְנֵהֲדְרָאוֹת לַהֲיוֹת שְׁמֵם וְרִיחָם נוֹדֵף בְּכֹל הָאָרֶץ וְדוֹמִים
 בַּמַּעֲשִׂיהֶם לְאֲנָשֵׁי דוֹר הַפְּלַגָּה הַבּוֹנִים מִגְּדֹל וְרֵאשׁוּ
 בַּשָּׁמַיִם. וְעִיקַר סִיבַת מַעֲשִׂיהֶם הִיא מַה שֶּׁכָּתַב אַחֵר כִּךְ
 הַכְּתוּב וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם. כְּכַתּוּב בַּסֵּפֶר הַזּוֹהֵר בַּפֶּרֶשֶׁת
 בְּרֵאשִׁית דָּף כ"ה ע"ב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ עַל פֶּסוּק אֱלֹה תוֹלְדוֹת
 הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. שְׁחֻמְשָׁה מִיָּנִים יֵשׁ בַּעֲרַב רַב וּמִן הַגּוֹ'
 מִיָּנִים מֵהֶם הוּא הַנִּקְרָא כֵּת גְּבוּרִים דַּעֲלִיּהוּ אֲתַמַּר
 הַמָּה הַגְּבוּרִים אֲשֶׁר מַעוֹלָם אֲנָשֵׁי הַשֵּׁם וְאֵינוֹן מַסְטְרָא
 דְּאִילִין דְּאִיתַמַּר בַּהוֹן הַבָּה נִבְנָה לָנוּ עִיר וּמִגְדֹל וְגוֹ'
 וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם בְּבִנְיָן בְּתֵי כְּנַסְיוֹת וּבְתֵי מִדְרָשׁוֹת וְשׁוּיָן
 בַּהוֹן ס"ת וְעַטְרָה עַל רִישֵׁיהָ וְלֹא לְשִׁמָּה אֱלֹא לְמַעַבְד
 לוֹן וְכוּ' וְהִנֵּה עַל הַכֵּת הַזֹּאת אֲמָרוּ בַּגְּמָרָא כֹּל הָעוֹסֵק
 בַּתּוֹרָה שְׁלֹא לְשִׁמָּה נוּחַ לוֹ שְׁנֵהֲפַכָּה שְׁלִייתוֹ עַל פְּנֵי
 וְלֹא יֵצֵא לְאוּרֵי הָעוֹלָם.

תוכן עניני "ערב רב" מספר הזוהר הקדוש סדר שמות

זוהר הקדוש פרשת בשלח יג..... יג

זוהר חלק ב' פרשת בשלח, דף מ"ה עמוד ב' יג..... יג

א. מפני אותו ערב רב שהתדבקו בהם והתערבו איתם, קרא אותם את העם סתם..... יג

ב. הקב"ה רוצה להראות לנו שלא נתחבר אתו – בדקו אחריו ומצאו שבנו של בת אל נכר היה, ואביו פסול זרע היה, אמרו ברוך הקדוש ברוך הוא שהציל אותנו..... יד

ג. "אל תתחר במרעים", מרעים שמרעים לעצמם ולאלו שמתחברים אתם – רבי יהודה אמר, הרחק עצמך ממרעים, שלא ירעו לך מעשיו ותתפס בחטאיו..... טו

ד. אם לא היו אלו ערב רב שהתחברו בהם בישראל, לא נעשה אותו מעשה, ולא מתו מישראל כל אלו שמתו, ולא נגרם להם לישראל כל מה שנגרם – ובוא ראה, אותו מעשה ואותו חטא ממש, גרם גלות ישראל..... טז

ה. הקב"ה רצה שימצאו ישראל באותה שעה כמלאכים עליונים, ולעשות להם חירות מהכל, כיון שנעשה אותו מעשה, גרמו הכל, גרמו מות, גרמו שעבוד מלכיות, גרמו שנשכרו אלו לזכות ראשונים, גרמו שמתו מישראל כמה אלפים, וכל זה מפני ההתחברות של אלו ערב רב שהתחברו בהם..... טז

ו. בגלם לא נקראו בני ישראל, ולא ישראל, ולא עמי, אלא העם סתם – כיון שהתחברו איתם שכתוב וגם ערב רב עלה אתם, קרא להם העם..... טז

ז. כל יום היו רואים את אותו ערב רב? אמר רבי יהודה, ערב רב כתוב ולא מצרים, שהרי כמה שאר עמים היו גרים במצרים, וכולם נימולו, וכיון שנימולו לא נקראים מצריים, ועל פי משה קיבלו אותם..... יז

זוהר חלק ב' פרשת בשלח, דף ס"ז עמוד א' יח..... יח

ח. "ויקרא שמו ה' נסי", ה' נסי ממש, מפני שעמלק לקח כל אלו שהיו נימולים ולא נפרעו, וחתך אותם וזרק אותם למעלה, ואמר קח מה שרצית בו – באותה שעה כתוב: ויאמר כי יד על כם יהי מלחמה לה' בעמלק מדור דור... יח

ט. בכל דור ודור, בכל דורות שבאים לעולם, אין לך דור שאין בהם מאותו זרע רע, והקדוש ברוך הוא עושה בהם מלחמה, ועליהם כתוב יתמו חטאים מן הארץ וגו', בעולם הזה ובעולם הבא, באותו זמן כתוב ברכו נפשי את ה' הללויה..... יח

זוהר הקדוש פרשת משפטים..... יט

זוהר חלק ב' פרשת משפטים, רעיא מהימנא, דף קי"ד עמוד א'..... יט

י. הקב"ה עתיד להחזיר לך אבידה שאבדת בגלל ערב רב, וזו כלה שלך, שבזמן שעשו ערב רב את העגל, נפלה כלה שלך, זה הלוחות..... יט

זוהר חלק ב' פרשת משפטים, רעיא מהימנא, דף ק"ב עמוד א'..... כ

יא. ממוני הים מצד הנחש שהיה שר של מצרים, מתפשט בגלות אחרונה מים עד ים ובעוף השמים ערבוביה רעה, עמלקים נפילים, תערובת כל אומות בכל צד בגלות האחרונה, בין בישראל בין בישמעאל בין בעשו (באומות העולם) – ובכמהה, אלו בני עשו ששלטונם ככל הארץ..... כ

יב. והאלהים יבקש את נרדף, ישראל שהיו נרדפים לפני ערב רב זאבים רעים – ישראל שהם אילת, נרדפים לפני רשעים אריות – מי יקימנו, באותו זמן נראה מי הוא אלוה אחר שיקים אותו מלטרופ עליהם, או אומה ולישון.... כא

יג. ישראל שהיו כיונה נרדפים לפני נשר מצד עופות אומות העולם, באותו זמן יתעורר נשר ויפרוש כנפיו על ערבובית האומות ועשו וישמעאל שהם עמלקים, וערבוביה רעה של ישראל, וטורף אותם, שלא ישאר אחד מהם כג

יד. אומות עובדי עבודה זרה של העולם שישארו, יעורר הקדוש ברוך הוא חיה של אדם לשלוט עליהם, לקיים בהם כי הגוי והממלכה אשר לא יעבדוך יאבדו, לקיים בישראל וירדו בדת הים וגוי, ומוראכם וחתכם וגוי..... כג

טו. כאשר יצאו ישראל מהגלות, כך יהיו שבורים עד שיתברר אוכל מתוך פסולת, שזהו קש ערב רב, עד שיתבררו ויהיו ניכרים ישראל ביניהם, כתבואה שנבררת מתוך מוץ ותבן..... כד

טז. לאחר שיתבררו ישראל, נאספים לאותו מקום שנקרא ירושלים, כמו חטה שאחר שנתברר קש ותבן מכניסים אותה לאוצר, כך יאספו ישראל שהם בר לירושלים, שהיא בנוייה על הר ה' – באותו זמן שיהיו נקיים כבר מתוך קש ותבן, שורה שמו עליהם, וקורא להם בני בכורי ישראל..... כד

יז. לאחר שיהיו נקיים מתוך פסולת, יתקדשו ישראל לבית המקדש כיון לנסך על גבי המזבח – וערב רב הם יין שנתנסך לעבודה זרה, ומהם משומדים, מינים אפיקורסים, משומדים לעבירות שבכל התורה כולה – וישראל שנאמר בהם ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם, עד שיהיו דרוכים בין רגליהם בגלות לא נבראו מהם, ובגללם אמר דוד עליו השלום למה אירא בימי רע עון עקבי יסובני..... כו

זוהר חלק ב' פרשת משפטים, דף קב"ד עמוד א'..... כז

יח. פעם אחת עלו ישראל לחוג החג, והתערבו עובדי עבודה זרה איתם, ואותה שנה לא נמצאה ברכה בעולם – לשנה אחרת עלו, ועלו אלו עובדי עבודה זרה שהתערבו אתם, כאשר היו אוכלים קרבנות והיו שמחים וראו את אלו עובדי עבודה זרה שדומים בצורתם לצורת הכותל, שמו לב בהם שהכל מברכים והם לא ברכו, באו ואמרו הדבר לבית דין, באו ושאלו אותם, אמרו, זה שאכלתם חלק שלכם, מאיזה קרבן היה, לא היה בידיהם, בדקו ומצאו שהם עובדי עבודה זרה והרגו אותם. אמרו, ברוך הקדוש ברוך הוא שהציל את עמו, שוודאי אין ברכה שורה אלא בישראל, זרע קדוש בני אמונה בני אמת, ואותה שנה נמצאה ברכה בעולם בשלימות..... כז

זוהר הקדוש פרשת כי תשא..... ל

זוהר חלק ב' פרשת כי תשא, דף ק"צ עמוד ב'..... ל

יט. חטא שעשו (ערב רב) העם שלחז"ן, והשתתפו בו העם הקדוש, באמא חטאו, וימירו את כבודם בתבנית שור, שגרמו לשכינה שגלתה בגלות עמהם, וימירו את כבודם בתבנית שור..... ל

כ. וירא העם כי בשש משה, העם אלו ערב רב, מי ערב רב? וכי לודים וכושים וכפתורים ותוגרמים היו שקוראים להם ערב רב, והלא מצריים היו וממצרים נסעו, ואלו היו תערובת של עמים הרבה, כך היה לו לכתוב ערב רב עלו אתם לפי התערובת שלהם – אלא ערב רב עלה אתם, עם אחד היה ולשון אחד, אבל כל מכשפי מצרים וכל חרטומים שלהם היו שכתוב בהם ויעשו גם הם חרטומי מצרים, שרצו לעמוד כנגד פלאים של הקדוש ברוך הוא, כיוון שראו נסים ופלאות שעשה משה כמצרים, חזרו לגבי משה, אמר לו הקב"ה למשה אל תקבל אותם, אמר משה, רבון העולם, כיוון שראו הגבורה שלך רוצים להתנייר, יראו גבורתך בכל יום וידעו שאין אלוה חוץ ממך וקיבלו אותם משה..... לב

כא. מדוע קרא להם ערב רב? אלא כל מכשפי מצרים היו ובראשם יונוס וימברוס, ובשעות היום היו עושים תמיד כישופם, כל אלו מכשפים עליונים היו מסתכלים מכי נוטה השמש, מתחילת שש שעות ומחצה, עד התחלת תשע ומחצה שזהו ערב גדול, כל אלו מכשפים קמנים מתחילת תשע ומחצה עד חצי לילה, אלו עליונים שבהם היו מסתכלים מכי נוטה השמש, שהרי אז מתחילים תשע מאות ותשעים וחמש דרגות לשוטט על הרי חושך, והרוח שלהם היה משוטט על כל אלו מכשפים בכשפיהם, ואלו היו עושים כל מה שהם רוצים, עד שכל מצריים במחוז שלהם באלו היה, וקוראים להם ערב

הערב רב על פי הזוהר – סדר שמות

ז

רב, מפני שיש ערב קמן, מתשע שעות ומחצה ולמטה, זה ערב קמן, ושני ערבים הם, ועל כן ערב רב עלה אתם..... לג

כב. החכמה שלהם היתה רבה, והם הסתכלו בשעות היום, והסתכלו בדרגת משה, וראו שהרי בכל צדדים בשש משה, בשש שעות ראשונות של היום, שהם לא יכולים לשלוט בהם, בשש דרגות עליונות שאחוזות בו, ובכל צדדים בשש היה, ובעטרות אלו השש היה עתיד לרדת מן ההר..... לד

כג. אמרו הערב רב לישראל: ראינו שאתם ישראל כל טוב וכל כבוד העולם לכם, ואנחנו דחויים לחוץ, לכם וה' הולך לפניכם יומם, אף כך אלהים אשר ילכו לפנינו, כמו שהולך לפניכם ה', שהרי רשות יש לצד שלנו ללכת אף כך לפנינו..... לו

כד. כל ענני כבוד שהלכו במדבר, לא היו חופים אלא את בני ישראל לכדם, והערב רב וכל אלו בהמות צאן ושוורים, היו הולכים לחוץ מהמחנה לאחורונה – כל אלו ארבעים שנים אשר הלכו ישראל במדבר, שום לכלוך ומגוף לא היה תוך עננים לפנים, ועל כן צאן ושוורים שהיו אוכלים עשב לחוץ היו, וכל אלו ששומרים אותם..... לז

כה. אמר רבי אלעזר, אבא? אם כך אלו ערב רב לא היו אוכלים מן המן? אמר לו, וודאי כך הוא, אלא מה שנותנים להם ישראל כמי שנותן לעבדו, וממה היו אוכלים? מתמצית מה שנשאר מאחורי הריחים, פסולת, והפסוק מכריז ואמר ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה, בני ישראל ולא אחר, ויראו בני ישראל ויאמרו (איש אל אחיו) מן הוא, ולא שאר ערב רב ביניהם..... לח

כו. עד עכשיו היו נכנעים אלו ערב רב, ועכשיו קמו ורצו מעשה לחזק את הסטרא אחרא, אמרו: או נהיה כולנו עם אחד ונהיה בכלל עמכם, או שילך אלהיכם לפניכם – אמר אהרן: חם ושלום שאלו ישתתפו בעם הקדוש להיות הכל כלל אחד, ולא יתערבו העם הקדוש בעם זה כלל אחד, אלא טוב הוא להבדיל אותם מתוך העם הקדוש עד שיבוא משה – ואהרן לטוב כיוון, אלא הרבה היו מישראל שהשתתפו איתם בלב, ומשום כך כאשר בא משה, היה צריך לברור וללכך את העם הקדוש מאותו חטא, והשקה אותם שקוי עד שנבררו כולם ולא נשאר בהם פסולת כלל..... לח

כז. קשים גרים לישראל בספחת בבשר החי, כל שכן אלו שלא היו גרים כיאות, הם מה עשו, ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם. כמה אלפים ורכבות היו מנזמיהם שם..... מ

כח. אהרן לא נשמר מאלו שני חכמים שהיו בראש אותו ערב רב, אחד מהם היה לפניו, ואחר היה עושה בכשפיו, כיוון ששניהם התייעצו ביחד, נטלו אותו זהב, שני שלישים ביד של אחד, ושליש ביד של אחר, מפני שכן צריך

באותו מין הכישוף – כאשר הגיעו שש שעות והיום היה במשקל, נמלו אותו זהב שפרקו מאזניהם, מפני שמי שצריך לעשות כישוף לא צריך לחוס עיניו על ממון, והם אמרו השעה עומדת לנו אם אנחנו לא מעכבים, אין השעה לחוס על הזהב, מיד ויתפרקו כל העם, מהו ויתפרקו? כמו שאתה אומר מפרק הרים ומשבר סלעים, שהשחיתו ושברו אזניהם..... מא

כט. אלו הרשעים אנשים רעים ברצון שלהם לחזור לסרחונם, לא ביקשו מנשותיהם ובניהם, אלא השחיתו דרכם והתפרקו מעול שמים שציווה להם משה, ושברו אזניהם, שאין להם חלק בשם הקדוש ובעם הקדוש..... מב

ל. חלקו שניהם אותו זהב, אחד לקח שני שלישים ואחד שלישי, עמדו כנגד השמש בשש שעות, עשו כשפיהם וכשפו ככשפיהם בכישוף הפה, כיוון שהגיע תחילת שבע, הרימו שניהם ידם על ידי אהרן, שכתוב ויקח מידם, שניהם היו ולא יותר, כיוון שהוא קיבל מידם, קול יצא ואמר יד ליד לא ינקה רע, הביאו רע לעולם..... מג

לא. אלו רשעים מכשפים, בני בלעם הרשע, בני בניו של לבן הרשע, כיוון שהגיע שבע שעות של היום, נתנו אותו לאהרן מיד, אם הוא היה אומר להם שימו אותו בארץ בראשונה ואני אטול, לא היו יכולים בכשפיהם כלום, אלא מידם לקח, והפסוק מתרעם ואומר ויקח מידם, ראו מה עשה אהרן אדם נביא חכם לא ידע להשמר, שאילו נמל מהארץ, כל מכשפי העולם לא היו יכולים להצליח, אבל כמה הצליחו במעשה זה, מפני שויקח מידם ולא מהארץ..... מד

לב. ויצר אותו בחרט, לא כמו שחושבים בני אדם שעשה ציורים במחוגה או בדבר אחר – בכל סיוע רע היה, שאחז הזהב והסתירו מהעין, רע אחר רע – ויצר אותו בחרט, ששם כל הזהב בכים אחד ונשמר מהעין, אז עלה הכל למעשה..... מה

לג. בספרו של חנוך: בן יחיד לאותו ראש לבן, כאשר יביאו אותו מכשר החמורים יטעו אותו באותו שמכנים מרגליות בפעמוני זהב בלי דעת שלו, ודיוקן יצוייר בציור בחרט אנוש, זה קולמוס של אנוש הרשע, שהמעה בני אדם – אנוש כאשר המעה העולם בקולמוס, היה רושם רשימות של כל דיוקנים ועבודות זרות, באותו קולמוס רשם רשימה..... מז

לד. וודאי בכים הטיל זהב וכיסה אותו מהעין כמו שאמרו אלו המכשפים, וכך צריך במיני כשפים אלו, וזה הוא מעשה המכשפים האלו, דבר שצריך בגלוי להתגלות אחר כך, צריך הסתר וכיסוי בראשונה שיתכסה מהעין, ואחר כך יצא האומן לאומנותו, ודבר שצריך בכיסוי אחר כך, צריך בגלוי בראשונה מז

לה. מי ראה כשפים בכל העולם כאלו..... מז

- לו. חם ושלום שאהרן עשה, והפסוק מוכיח שכתוב ויקח את העגל אשר עשו – כביכול הוא עשה אותו, שאם שני אלו לא היו, לא נעשה ולא יצאה האומנות – מי גרם שנעשה, אלו השנים, שבעוד שהוא לקח מידם, הם היו עושים כשפיהם ולוחשים בפיהם, ומושכים רוח למטה מן סטרא אחרא – ומושכו שני רוחות כאחד, אחד מן זכר ואחד מן נקבה, זכר התלבש בצורת שור, נקיבה בצורת חמור, שניהם היו כלולים כאחד..... מח
- לז. כל אלו של ישראל שמתו התחברו איתם בלבם..... מט
- לח. ירעבם שעשה עגלים, הרי ישראל היה? ועגל עשה? וודאי העמידוהו, ירעבם חמא והחמיא, ולא כמו שאמרו, שוודאי חמא רע עשה, ובמלכות חמא.... נד
- לט. אמר ירעבם: במדבר היו אלו מכשפים שכתוב בשר חמורים בשרם, כאן אלו שני רוחות רעים יתלכשו כפי שראוי להם, זכר ונקיבה הם, זכר היתה בך, ומתוך שכתוב נופת תמטנה שפתי זרה, נמשכו ישראל אחריה יותר, ומשום כך שני עגלים היו, ומשך אותם ירעבם בארץ הקודש, והיה חמא עליו ועל ישראל, ומנע ברכות מן העולם, ועליו כתוב גזל אביו ואמו וגו'..... נד
- מ. באו רבי אלעזר והחברים ונשקו ידיו, היה שם רבי אבא, אמר: אלמלי לא באנו לעולם אלא לשמוע זה די לנו, בכה ואמר אוי רבי כאשר תסתלק מן העולם, מי יאיר ויגלה אורות התורה, דבר זה בחושך נטמן עד עכשיו שיצא משם, והרי מאיר עד גובה הרקיע, ובכסא המלך רשום והקב"ה שמח עכשיו בזה הדבר, וכמה שמחה על שמחה נוסף מלפני המלך הקדוש, מי יעורר דברי החכמה בעולם הזה כמוך..... נז

זוהר הקדוש פרשת ויקהל..... נח

- זוהר חלק ב' פרשת ויקהל, דף קצ"ה עמוד א'..... נח
- מא. בזמן שהרשעים נמצאים, אלו חסידים וצדיקים שנמצאים ביניהם נתפסים בחמאייהם, – כמו כן אלמלא אותה ערבוביה שהתחברו בהם בישראל, לא נענשו ישראל על מעשה העגל..... נח
- מב. בראשונה כתוב מאת כל איש אשר ידבנו לכו, להכליל הכל, מפני שרצה הקדוש ברוך הוא לעשות מעשה המשכן מכל צדדים כמוח וקליפה, ומפני שהיו אלו הערב רב בתוכם, נאמר מאת כל איש אשר ידבנו לכו, להכליל אותם בין ישראל שהם מוח, וכולם נצטוו – אחר כך סטה מין למינו, ובאו אלו הערב רב ועשו את העגל, ונמו אחריהם אלו שמתו, וגרמו להם לישראל מות והריגה, אמר הקב"ה מכאן ולהלאה מעשה המשכן לא יהיה אלא מצד ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו', וכתוב אחריו קחו מאתכם תרומה לה', מאתכם וודאי, לא כבתחילה שכתוב מאת כל איש אשר ידבנו לכו –

הערב רב על פי הזוהר – סדר שמות

ויקהל משה וגו', מאיזה מקום כינס אותם, אלא מפני שהיו אלו הערב רב ביניהם, היה צריך משה לאסוף אותם ולייחד אותם בכניהם..... נמ.
 ישראל כולם נחשך אור שלהם מפני אותה רעה שנדבקה בהם, כיוון שמחל הקדוש ברוך הוא המאיתם, אז ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו', אליהם אלה הדברים וגו', שהרי אותו ערב רב הועבר מהם..... ס

זוהר חלק ב' פרשת ויקהל, דף קצ"ז עמוד א'..... סב

מד. מעשה המשכן לא נעשה אלא מישראל בלבדם, ולא מאלו ערב רב, מפני שאותם ערב רב המשיכו את מלאך המות לרדת לעולם, כיוון שהסתכל משה בו, זרק את אלו ערב רב לחוץ, ואסף את ישראל בלבדם..... סב

זוהר חלק ב' פרשת ויקהל, דף ר"ג עמוד א'..... סג

מה. בראשונה עד שלא עשו בני ישראל את העגל, מסר להם את השבת, וזה הוא שלא שמרו אלו ערב רב, כיוון ששמעו ביני ובין בני ישראל, אמרו ואנחנו דבר זה נמנע מאתנו, מיד ויקהל העם על אהרן וגו', ונמשכו הרבה אחריהם, לאחר שמתו אלו שמתו, כינס משה את בני ישראל בלבדם ונתן להם שבת כמקודם..... סג

זוהר הקדוש פרשת פקודי..... סד

זוהר חלק ב' פרשת פקודי, דף רכ"ג עמוד ב'..... סד

מו. אם הקב"ה רוצה בדין מדוע מסלק אותו מהרשעים? כמה הרים נעקרו בדבר זה, וכמה הרים גילה המאור הקדוש בזה – הדין שהקדוש ברוך הוא רוצה בו, הוא דין ברור, הוא דין שמעורר אהבה ושמחה, והרשעים כאשר הם בעולם כולם דין הזוהמא, כולם דין שלא רוצה בו הקדוש ברוך הוא כלל, ועל כן לא רוצה שיתערב הדין הקדוש בדין מומאת הזוהמא, עד שהוא נכלה מעצמו ולהאביד אותו מן עולם הבא, ואותו דין הזוהמא שבו הוא מאביד אותו מהעולם..... סד

מז. בפרוח רשעים כמו עשב, כזה העשב שהוא ביובש הארץ והוא יבש, כאשר שורים בו מים מפריח ואותו יובש פורח, וכזה האילן הקצוץ שמציץ, ולא מעלה אלא אלו פארות לצד זה ולצד זה, שהם ענפים שעולים, ולעולמים לא עולה האילן כאשר היה בראשונה להיות אילן, וכל זה להשמדם עדי עד, לעקור אותם משרשים ומהכל..... סה

מח. הקב"ה מאריך רגזו ברשעים בזה העולם, מפני שזה העולם הוא חלק של סטרא אחרא, ועולם הבא הוא צד הקדושה והוא חלק הצדיקים, להיות הצדיקים הם בעטרה שכבוד אדונם בה, ושני צדדים אלו עומדים זה כנגד זה, זה צד הקדושה, וזה צד אחר של המומאה, זה עומד לצדיקים, וזה

עומד לרשעים, והכל זה כנגד זה, זכאים הם הצדיקים שאין להם חלק בזה
העולם אלא בעולם הבא..... סז

זוהר חלק ב' פרשת פקודי, דף רכ"ד עמוד א'..... סז

מט. ונערים קטנים, מנוערים היו מכל דברי תורה ומכל מצוות התורה – קטנים,
קטני אמונה, והתחייבו בחיוב זה העולם ובחיוב העולם הבא – יצאו מן
העיר, יצאו מסוד האמונה..... סז

נ. ויפן אחריו, שהסתכל לאחור אם יחזרו בתשובה אם לא – ויראם, הסתכל
בהם שהרי זרע מתוקן עתיד לצאת מהם והעמידוהו – ויראם, שהיו עומדים
אחר כך לעשות כמה רעות בישראל..... סח

נא. ויפן אחריו, הסתכל מאחורי השכינה וראה את כולם, שהרי באותו לילה
ששולט על כפרת חטאייהם של ישראל, התעברו אמותם מהם, מיד ויקלם
בשם ה', ותצאן שתיים דוכים מן היער, שתיים דוכים, שנים דוכים היה צריך
לו, מהו שתיים דוכים, נקבות היו ובניהם, ותבקענה מהם ארבעים ושני
ילדים..... סח

❁ ספר הזוהר סדר שמות ❁

זוהר הקדוש פרשת בשלח

זוהר חלק ב' פרשת בשלח, דף מ"ה עמוד ב'

א.

מפני אותו ערב רב שהתדבקו בהם והתערבו איתם, קרא אותם את העם סתם

וישב אלהי"ם את העם דרך המדבר ים סוף. לתקנא ארחא לאתריה. רבי יהודה אמר, מאי שנא כד הוו ישראל במצרים, דכתיב (שם ה א) שלח את עמי, (שם ט ב) כי אם מאן אתה לשלח את עמי, (שם ד כב) בני בכורי ישראל, ובההוא זמנא לא הוו גזירין ולא אתקשרו ביה כדקא יאות, והכא דהוו גזירין ועבדו פסחא ואתקשרו ביה, קרי לון את העם, נוישב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף, לתקן הדרך (נ"א אחר) למקומו. רבי יהודה אמר, מה נשתנה כאשר היו ישראל במצרים, שכתוב שלח את עמי, כי אם מאן אתה לשלח את עמי, בני בכורי ישראל, ובאותו זמן לא היו נימולים, ולא התקשרו בו כיאות, וכאן שהיו נימולים ועשו פסח ונקשרו בו, קרא אותם את העם].

אלא בגין ההוא ערב רב דאתדבקו בהו ואתערבו בהדיהו, קרי לון את העם סתם, כמה דאת אמר (שם לב דה) ויגוף יהו"ה את העם על אשר עשו את העגל, (שם א) ויקהל העם על אהרן, וירא העם כי בשש משה, וכן כלהו, [אלא מפני אותו ערב רב שהתדבקו בהם והתערבו איתם, קרא אותם את העם סתם כמו שאתה

אומר ויגוף ה' את העם על אשר עשו את העגל, ויקהל העם על אהרן, וירא העם כי בשש משה, וכן כולם].

ב.

הקב"ה רוצה להראות לנו שלא נתחבר אתו – בדקו אחריו ומצאו שבנו של בת אל נכר היה, ואביו פסול זרע היה, אמרו ברוך הקדוש ברוך הוא שהציל אותנו

רבי יצחק ורבי יהודה הוו אזלי מאושא ללוד. והוה עמהון יוסי טייעא. בקטירא דגמלי עטופירא בכתפיהו. עד דהוו אזלי אשכח ההוא יוסי טייעא אנתו חדא דשאר עמין. דקטירא בירוקי חקלא. אשתמיט מנייהו ואתקיף בה ואתא עליה. תווחו רבי יצחק ורבי יהודה. אמרו ניתוב מארחא דא. דהא קודשא בריך הוא בעא לאחזאה לן דלא נתחבר בהדיה. תבו מארחא. בדקו בתריה ואשכחו דבריה דבת אל נכר הוה. ואבוה פסיל זרעא הוה. אמרו בריך רחמנא דשזיב לן. [רבי יצחק ורבי יהודה היו הולכים מאושא ללוד, והיה עמם יוסי הסוחר בקשור גמלים שמשא על כתפיהם, בעוד שהיו הולכים מצא אותו יוסי הסוחר אשה אחת משאר העמים, שמלקטת עשבי השדה, נשמט מהם והחזיק בה ובא עליה, תמהו רבי יצחק ורבי יהודה אמרו נשוב מדרך זו, שהרי הקדוש ברוך הוא רוצה להראות לנו שלא נתחבר אתו, שבו מהדרך, בדקו אחריו ומצאו שבנו של בת אל נכר היה, ואביו פסול זרע היה, אמרו ברוך הקדוש ברוך הוא שהציל אותנו].

ג.

”אל תתחר במרעים”, מרעים שמריעים לעצמם ולאלו שמתחברים אתם – רבי יהודה אמר, הרחק עצמך ממרעים, שלא ירעו לך מעשיו ותתפס בחטאיו

פתח רבי יצחק ואמר. (תהלים לז א) אל תתחר במרעים. מאן אינון מרעים. דלא כתיב חטאים או רשעים. אלא מרעים דאבאישין לגרמייהו ולחני דמתחברין בהדייהו. רבי יהודה אמר. מרעים ארחיק גרמך ממרעים. דלא תהוון רעים וחברים כחדא. דלא יבאישו לך עובדוי ותתפס בחטאוי. [פתח רבי יצחק ואמר אל תתחר במרעים, מי אלו מרעים, שלא כתוב חטאים, או רשעים, אלא מרעים, שמריעים לעצמם ולאלו שמתחברים אתם, רבי יהודה אמר, מרעים, הרחק עצמך ממרעים, שלא ירעו לך מעשיו ותתפס בחטאיו].

ד.

אם לא היו אלו ערב רב שהתחברו בהם בישראל, לא נעשה אותו מעשה, ולא מתו מישראל כל אלו שמתו, ולא נגרם להם לישראל כל מה שנגרם – ובוא ראה, אותו מעשה ואותו חטא ממש, גרם גלות ישראל

תא חזי אי לא הוו אינון ערב רב דאתחברו בהון בישראל. לא אתעביד ההוא עובדא. ולא מיתו מישראל כל אינון דמיתו. ולא גרים לון לישראל כל מה דגרים. ותא חזי ההוא עובדא וההוא חובה ממש גרים גלותהון דישראל. [בוא וראה, אם לא היו אלו ערב רב, שהתחברו בהם בישראל, לא נעשה אותו מעשה, ולא מתו מישראל כל אלו שמתו, ולא נגרם להם לישראל כל מה שנגרם, ובוא ראה, אותו מעשה ואותו חטא ממש, גרם גלות ישראל].

ה.

הקב"ה רצה שימצאו ישראל באותה שעה כמלאכים עליונים, ולעשות להם חירות מהכל, כיון שנעשה אותו מעשה, גרמו הכל, גרמו מות, גרמו שעבוד מלכיות, גרמו שנשברו אלו לוחות ראשונים, גרמו שמתו מישראל כמה אלפים, וכל זה מפני ההתחברות של אלו ערב רב שהתחברו בהם

דתנין בעא קודשא בריך הוא דישתכחון ישראל בהוא שעתא כמלאכי עלאי. ולמעבד לחון חירין מכללא. חירין ממותא. ולמהוי חירין מן שעבודא דשאר עמין. כמה דאת אמר (שמות לב טז) חרות על הלוחות. אל תקרי חרות אלא חירות. כיון דאתעביד ההוא עובדא גרימו כללא. גרימו מותא. גרימו שעבוד מלכוון. גרימו דאתברו אינון לחי קדמאי. גרימו דמיתו מישראל כמה אלפין מניהו. וכל דא בגין אתחברותא דאינון ערב רב דאתחברו בהו. [ששנינו רצה הקדוש ברוך הוא שימצאו ישראל באותה שעה כמלאכים עליונים, ולעשות להם חירות מהכל, חירות ממות, ולהיות חירות מן שעבוד שאר עמים, כמו שאתה אומר חרות על הלוחות, אל תקרא חרות אלא חירות, כיון שנעשה אותו מעשה, גרמו הכל, גרמו מות, גרמו שעבוד מלכיות, גרמו שנשברו אלו לוחות ראשונים, גרמו שמתו מישראל כמה אלפים (מהם), וכל זה מפני ההתחברות של אלו ערב רב שהתחברו בהם].

ו.

בגללם לא נקראו בני ישראל, ולא ישראל, ולא עמי, אלא העם סתם – כיון שהתחברו איתם שכתוב וגם ערב רב עלה אתם, קרא להם העם

אןף הכא. בגיניהון לא אתקרון בני ישראל. ולא ישראל. ולא

עמי. אלא העם סתם. ואי תימא וחמושים עלו בני ישראל. כד הוו סלקין ממצרים ולא אתחברו בהדייהו אינון ערב רב קרי לון בני ישראל. כיון דאתחברו בהדייהו. דכתיב וגם ערב רב עלה אתם. קרי לון העם. [גם כאן בגללם לא נקראו בני ישראל, ולא ישראל, ולא עמי, אלא העם סתם, ואם תאמר וחמושים עלו בני ישראל כיון שהתחברו איתם שכתוב וגם ערב רב עלה אתם, קרא להם העם].

ז.

כל יום היו רואים את אותו ערב רב? אמר רבי יהודה, ערב רב כתוב ולא מצרים, שהרי כמה שאר עמים היו גרים במצרים, וכולם נימולו, וכיון שנימולו לא נקראים מצריים, ועל פי משה קיבלו אותם

אןף הכא. בגניהון לא אתקרון בני ישראל. ולא ישראל. ולא עמי. אלא העם סתם. ואי תימא וחמושים עלו בני ישראל. כד הוו סלקין ממצרים ולא אתחברו בהדייהו אינון ערב רב קרי לון בני ישראל. כיון דאתחברו בהדייהו. דכתיב וגם ערב רב עלה אתם. קרי לון העם. [רבי יוסי מקשה ואמר, כתוב כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם, אם כך כל יום היו רואים את אותו ערב רב. אמר רבי יהודה, ערב רב כתוב ולא מצרים, שהרי כמה שאר עמים היו גרים במצרים, ולא עוד אלא שכולם נימולו, וכיון שנימולו לא נקראים מצריים, ועל פי משה קיבלו אותם, וזהו מה שאמר הכתוב לך רד כי שחת עמך, סרו מהר מן הדרך אשר צויתם, צויתם כתוב, וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים, אחד מחמשה היו. ורבי יוסי אומר, חמשה מישראל ואחד מהם, רבי יהודה אומר, וחמושים, אחד מחמשים].

זוהר חלק ב' פרשת בשלח, דף ס"ז עמוד א'

ח.

"ויקרא שמו ה' נסי", ה' נסי ממש, מפני שעמלק לקח כל אלו שהיו נימולים ולא נפרעו, וחתך אותם וזרק אותם למעלה, ואמר קח מה שרצית בו – באותה שעה כתוב: ויאמר כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק מדור דור

תאנא ויבן משה מזבח. כמה דאמינא. ויקרא שמו יהו"ה נסי. יהו"ה נסי ממש. אמאי. בגין דעמלק נמל כל אינון דהוו גזירין ולא אתפרעו. וגזר לון ושדי להו לעילא. ואמר מול מה דאתרעית ביה. ביה שעתא מה כתיב. ויאמר כי יד על כס יה מלחמה ליהו"ה בעמלק מדר דר מדר דר חסרין. מדיוורין דלעילא ומדיוורין דלתתא. [שנה, ויבן משה מזבח כמו שאמרתי, ויקרא שמו ה' נסי, ה' נסי ממש, מדוע, מפני שעמלק לקח כל אלו שהיו נימולים ולא נפרעו, וחתך אותם וזרק אותם למעלה, ואמר קח מה שרצית בו. באותה שעה מה כתוב, ויאמר כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק מדור דור. מדור דור, חסרים מדיוורים שלמעלה ומדיוורים שלמטה].

ט.

בכל דור ודור, בכל דורות שבאים לעולם, אין לך דור שאין בהם מאותו זרע רע, והקדוש ברוך הוא עושה בהם מלחמה, ועליהם כתוב יתמו חטאים מן הארץ וגו', בעולם הזה ובעולם הבא, באותו זמן כתוב ברכו נפשי את ה' הללויה

אמר רבי יהודה. בכל דרא ודרא בכל דרין דאתיין לעלמא. לית לך דר דלית בהו מההוא זרעא בישא. וקודשא בריך הוא אנח בהו קרבא. רבי יצחק אמר (מדיוורא דלתתא לדיוורא דלעילא). ועלייהו כתיב (תהלים קד ל"ה) יתמו חטאים מן הארץ

וגו'. מן הארץ. בעלמא דין ובעלמא דאתי. ביה זמנא כתיב ברכי נפשי את יהו"ה הללויה. [נאמר רבי יהודה, בכל דור ודור בכל דורות שבאים לעולם אין לך דור שאין בהם מאותו זרע רע, והקדוש ברוך הוא עושה בהם מלחמה, רבי יצחק אמר, (מדיוור שלמטה לדיוור שלמעלה) ועליהם כתוב יתמו חטאים מן הארץ וגומר. מן הארץ, בעולם הזה ובעולם הבא, באותו זמן כתוב ברכו נפשי את ה' הללויה].

זוהר הקדוש פרשת משפטים

**זוהר חלק ב' פרשת משפטים, רעיא מהימנא,
דף קי"ד עמוד א'**

י.

הקב"ה עתיד להחזיר לך אבידה שאבדת בגלל ערב רב, וזו כלה שלך, שבזמן שעשו ערב רב את העגל, נפלה כלה שלך, זה הלוחות

פקודא בתר דא להשיב אבדה. ואבתריה להשיב הגזל. אמר בוצינא קדישא. קודשא בריך הוא עתיד לאהדרא לך אבדה דאבדת בגין ערב רב. ודא כלה דילך. דבזמנא דעבדו ערב רב ית עגלא נפלת כלה דילך. הדא הוא דכתיב (שמות לב יט) וישלך מידינו את הלחת. [מצוה (מב) אחר זו להשיב אבידה. ואחריה להשיב הגזל, אמר הנר הקדוש, הקדוש ברוך הוא עתיד להחזיר לך אבידה שאבדת בגלל ערב רב, וזו כלה שלך. שבזמן שעשו ערב רב את העגל, נפלה כלה שלך. זה הוא שכתוב וישלך מידינו את הלוחות].
ואתמר כך לך רד. התם קא רמיז נחיתו דילך בגלותא רביעאה. לך כגון (בראשית יב א) לך לך מארצך וגו'.

הכא ש' (איוב לג כט) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר. הכא קא רמיז לך לך תלת זמנין. (בגלגולא) בגלותא רביעאה. רד בגין בת יחידה כלה דילך דנפלת. הדא הוא דכתיב (עמוס ה ב) נפלה לא תוסיף קום. ומיד דאנת נחית בגיניה. תקום עלך. והאי (איהו השבת אבדה). (והאי אורייתא דאתגליא על ידך. האי) איהו השבת אבדה דילך. [ונאמר בך לך רד. שם רמוזה ירידה שלך בגלות הרביעית. לך, כגון לך לך מארצך וגומר. כאן ש', הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר. כאן רמוז לך לך שלש פעמים (בגלגול) בגלות, רביעית רד, מפני בת יחידה כלה שלך שנפלה, זה הוא שכתוב נפלה לא תוסיף קום. ומיד שאתה יורד בגללה תעמוד עליך, וזה (הוא השבת אבדה, וזו התורה שהתגלתה על ידיך, זו) היא השבת אבדה שלך].

זוהר חלק ב' פרשת משפטים, רעיא מהימנא,
דף ק"ב עמוד א'

יא.

ממוני הים מצד הנחש שהיה שר של מצרים, מתפשט בגלות אחרונה מים עד ים ובעוף השמים ערבוביה רעה, עמלקים נפילים, תערובת כל אומות בכל צד בגלות האחרונה, בין בישראל בין בישמעאל בין בעשו (באומות העולם) – ובבהמה, אלו בני עשו ששלטונם בכל הארץ

ואתמר בישראל (בראשית א כו) וירדו בדגת הים. ממנן דימא. מסטרא דנחש דהוה שרא דמצרים. דאתפשט בגלותא בתראה מים עד ים. ובעוף השמים. ערבוביא בישא. עמלקים נפילים תערובת דכל אומין. בכל סטרא בגלותא בתראה. בין בישראל. בין בישמעאל. בין בעשו (באומות העולם). ובבהמה

אלין בני עשו, דשולטנתהון בכל הארץ. [ונאמר בישראל וירדו בדגת הים. ממוני הים מצד הנחש שהיה שר של מצרים, שמתפשט בגלות אחרונה מים עד ים, ובעוף השמים ערבוביה רעה, עמלקים נפילים, תערובת כל אומות בכל צד בגלות האחרונה, בין בישראל בין בישמעאל בין בעשו (באומות העולם). ובבהמה, אלו בני עשו ששלטונם בכל הארץ].

ויתקיים במשיח (תהלים עב ח) וירד מים עד ים ומנהר עד אפסי ארץ. והכי בתרין משיחין. והכי בישראל. וכלא בזכות מ"ה (שמו) דמשה. וייתון נס דמשיח בן דוד מיהודה אריה רשים עליה. ונס דמשיח בן יוסף שור רשים עליה. ונס דשילה אריה לימינא שור לשמאלא נשר באמצעיתא. ואדם על כלהו. וארבע אנפין לכל חד. ארבע שבטין דשלוש חיון י"ב. ולגבי אדם דאיהו מה שמו. בני משה. דבהווא זמנא יתקיים במשה. (במדבר יד יב) ואעשה אותך לגוי גדול ועצום ממנו. בהווא זמנא (קהלת א ט) מ"ה ש"היה ה"וא שיהיה. (שם ג טז) ואשר להיות כבר היה. [ויתקיים במשיח וירד מים עד ים ומנהר עד אפסי ארץ, וכך בשני משיחים וכך בישראל, והכל בזכות מ"ה (שמו) של משה, ויבואו נס של משיח בן דוד מיהודה אריה רשום עליו, ונס של שילה אריה לימין שור לשמאל נשר באמצע, ואדם על כולם. וארבעה פנים לכל אחד, ארבעה שבטים (שלמטה) [של שלש] חיות שנים עשר, ולגבי אדם שהוא מה שמו בני משה, שבאותו זמן יתקיים במשה ואעשה אותך לגוי גדול ועצום ממנו. באותו זמן מ"ה ש"היה ה"וא שיהיה, ואשר להיות כבר היה].

יב.

והאלהים יבקש את נרדף, ישראל שהיו נרדפים לפני ערב רב זאבים רעים – ישראל שהם אילת, נרדפים לפני רשעים

אריות – מי יקימנו, באותו זמן נראה מי הוא אלוה אחר
שיקים אותו מלטרופ עליהם, או אומה ולשון

והאלה"ם יבקש את נרדף. ישראל דאתמר בהון (יחזקאל ל' ד'
לא) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם. דהו נרדפים
קדם רב זאבים בישין. הא (בראשית מט כז) בנימין זאב
יטרף לגביהו. דטרף לון. ויתקיים בההוא זמנא (שם) בבקר
יאכל עד. דהיינו עד כי יבא שילה. ודא בקר דאברהם. ולערב
יחלק שלל. דא ערב דיצחק. דתמן תרין משיחין. בחד ייכול (ס"א
ממונא) ממנא דאומין דעלמא. ובחד יחלק לון לישראל. [והאלהים
יבקש את נרדף. ישראל שנאמר בהם ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם,
שהיו נרדפים לפני ערב רב זאבים רעים, הרי בנימין זאב יטרף אצלם
שטרף אותם, ויתקיים בו באותו זמן בבוקר יאכל עד, שזהו עד כי יבא
שילה וזה בוקר של אברהם. ולערב יחלק שלל, זה ערב של יצחק ששם
שני משיחים, באחד יאכל הממונה (נ"א המזון) של אומות העולם,
ובאחד יחלק אותם לישראל].

ישראל דאינון אילת. נרדפין קדם רשיעיא אריות. ויתער
נפתלי דאיהו (שם כ"א) אילה שלוחה הנותן אמרי שפר.
יתער בימינא דאיהו אריה משיח בן דוד. דאתמר ביה (שם ט) גור
אריה יהודה מטרף בני עלית. ויחזקון (ד"א ויחזור) על אומין
דעלמא. כרע שכב עליהו למטרף לון. מי יקימנו. בההוא זמנא
נחזי מאן הוא אלה אחרא. דיקים ליה מלטרופ עליהו. או אומה
ולישין. [ישראל שהם אילת, נרדפים לפני רשעים אריות, ויתעורר נפתלי
שהוא אילה שלוחה הנותן אמרי שפר. יתעורר בימין שהוא אריה משיח
בן דוד שנאמר בו גור אריה יהודה מטרף בני עלית ויתחזקו (ד"א ויחזור)
על אומות העולם, כרע שכב עליהם לטרופ אותם. מי יקימנו, באותו זמן
נראה מי הוא אלוה אחר שיקים אותו מלטרופ עליהם, או אומה ולשון].

יג.

ישראל שהיו כיונה נרדפים לפני נשר מצד עופות אומות העולם, באותו זמן יתעורר נשר ויפרוש כנפיו על ערבובית האומות ועשו וישמעאל שהם עמלקים, וערבוביה רעה של ישראל, וטורף אותם, שלא ישאר אחד מהם

וישראל דהו כיונה. נרדפין קדם נשר מסטרא דעופין דאומין דעלמא. בההוא זמנא יתער נשר. ויתפרש גדפחא על ערבובי דאומין ועשו וישמעאל דאינון עמלקים. וערבוביא בישא דישראל. וטריף לון דלא ישתאר חד מנייהו. לקיים מה שנאמר בישראל (דברים לב יב) יהו"ה בדרך ינחנו ואין עמו אל נכר. וישראל שהיו כיונה נרדפים לפני נשר מצד עופות אומות העולם, באותו זמן יתעורר נשר ויפרוש כנפיו על ערבובית האומות ועשו וישמעאל שהם עמלקים, וערבוביה רעה של ישראל, וטורף אותם שלא ישאר אחד מהם לקיים מה שנאמר בישראל ה' בדרך ינחנו ואין עמו אל נכר.

יד.

אומות עובדי עבודה זרה של העולם שישארו, יעורר הקדוש ברוך הוא חיה של אדם לשלוט עליהם, לקיים בהם כי הגוי והממלכה אשר לא יעבדוך יאבדו, לקיים בישראל וירדו בדגת הים וגו', ומוראכם וחתכם וגו'

ומתבון ואילך אין מקבלים גרים. כמה דאוקמוה מארי מתניתין. אין מקבלים גרים לימות המשיח. ואומין עכו"ם דעלמא דישתארון. יתער קב"ה חיה דאדם לשלטה עלייהו. לקיימא בהון (ישעיה ס יב) כי הגוי והממלכה אשר לא יעבדוך יאבדו. לקיים בישראל (בראשית א כו) וירדו בדגת הים וגו'. (שם ט ב) ומוראכם וחתכם וגו'. [ומשם ואילך אין מקבלים גרים, כמו שהעמידוהו בעלי המשנה, אין מקבלים גרים לימות המשיח. ואומות

עובדי עבודה זרה של העולם שישארו, יעורר הקדוש ברוך הוא חיה של אדם לשלוט עליהם, לקיים בהם כי הגוי והממלכה אשר לא יעבדוך יאברו, לקיים בישראל וירדו בדגת הים וגומר, ומוראכם וחתכם וגומר].

זט.

כאשר יצאו ישראל מהגלות, כך יהיו שבורים עד שיתברר אוכל מתוך פסולת, שזהו קש ערב רב, עד שיתבררו ויהיו ניכרים ישראל ביניהם, כתבואה שנבררת מתוך מוץ ותבן

ומסמטרא דתבואות ה' מיני נהמא. תבירין מכלהו. ואינן חטה ושעורה וכסמת ושבלת שועל ושיפון. אמתיל לון לישראל. הדא הוא דכתיב (ירמיה ב ג) קדש ישראל ליהויה ראשית תבואתה בה'. כד יפקון מגלותא הכי יהון תבירין. עד דיתבריר אוכל מתוך פסולת. דהיינו קש ערב רב. עד דיתבררו וישתמודעו ישראל בנייהו. כבר דאתבריר מגו מוץ ותבן. [ומצד התבואות, חמשה מיני לחם שבורים מכולם, והם חיטה ושעורה וכוסמת ושיבולת שועל ושיפון, המשיל להם את ישראל, זה הוא שכתוב קודש ישראל לה' ראשית תבואתה בה', כאשר יצאו מהגלות כך יהיו שבורים עד שיתברר (ביד שהוא) אוכל מתוך פסולת, שזהו קש ערב רב, עד שיתבררו ויהיו ניכרים ישראל ביניהם, כתבואה שנבררת מתוך מוץ ותבן].

זט.

לאחר שיתבררו ישראל, נאספים לאותו מקום שנקרא ירושלים, כמו חטה שאחר שנתברר קש ותבן מכניסים אותה לאוצר, כך יאספו ישראל שהם בר לירושלים, שהיא

בנוייה על הר ה' – באותו זמן שיהיו נקיים כבר מתוך קש ותבן, שורה שמו עליהם, וקורא להם בני בכורי ישראל

וְעַד דִּיתְבְּרִירו מְנִיחוּ. י' דאיהו מעשר לא שריא על ה' דאיהו נהמא דה' מינין. לְקִימָא אומאה (שמות יז יז) כי יד על כס י"ה. ובגין דא מוץ ותבן אינו מחוייב במעשר עד דיתבריר. לְבַתֵּר דִּיתְבְּרִיר מתכנשין לַהֲהוּא אַתֵּר דְּאֶקְרִי יְרוּשָׁלַם. כִּמְה דַחְמָה דְבַתֵּר דֶּאֶתְבְּרִיר קֶשׁ וְתַבֵּן מְכַנְסִין לָהּ לְאֹצֵר. הֲכִי יִתְכַנְשׁוּן יִשְׂרָאֵל דֶּאִינוּן בֵּר לִירוּשָׁלַם. דֶּאִיהִי בְנוּיָה עַל הַר יְהו"ה. דֶּאֶתְמַר בַּהּ (תְּהֵלִים כד ג) מִי יַעֲלֶה בְּהַר יְהו"ה וּמִי יָקוּם בְּמִקּוּם קִדְשׁוֹ. נְקִי כְּפִים וְבֵר לְבַב. נְקִי כִבֵּר דֶּאִיהוּ עֲבוּרָא. כִּד אֶתְבְּרִיר מִגּוּ פְסוּלָת. בַּהֲהוּא זְמַנָּא נִשְׁקוּ בֵּר כִּדְבַקְדְּמִיתָא. דֶּאֶתְמַר בֵּיה (שִׁיר א ב) יִשְׁקֵנִי מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ. בֵּר תִּרְגוּם בֵּן. בַּהֲהוּא זְמַנָּא דִּיהוּן נְקִיִּים כִּבֵּר מִגּוּ קֶשׁ וְתַבֵּן. שְׂרִיא שְׁמִיָּה עֲלֵיהוּ. וְקֹרָא לֹון (שְׁמוֹת ד כב) בְּנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל. [וְעַד יִתְבְּרִירו מַהֵם, י' שְׁהוּא מְעַשֵּׂר לֹא שׁוֹרָה עַל ה'; שְׁהוּא לַחֵם שֶׁל חֲמֹשֶׁה מִיָּנִים לְקִיָּים שְׁבוּעָה כִּי יָד עַל כֶּסֶף י"ה, וּמִפְּנֵי זֶה מוּץ וְתַבֵּן אֵינוֹ מְחֻיִּיב בְּמַעֲשֵׂר עַד שִׁיתְבְּרִיר, לְאַחַר שִׁיתְבְּרִיר, נֹאסְפִים לְאוֹתוֹ מִקּוּם שְׁנִקְרָא יְרוּשָׁלַם, כְּמוֹ שְׁחִיטָה שְׂאֵחַר שְׁנִתְבְּרִיר קֶשׁ וְתַבֵּן מְכַנְסִים אוֹתָהּ לְאֹצֵר, כֵּךְ יֹאסְפוּ יִשְׂרָאֵל שְׁהֵם בֵּר לִירוּשָׁלַם, שְׁהִיא בְנוּיָה עַל הַר ה', שְׁנֹאמַר בַּהּ מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה' וּמִי יָקוּם בְּמִקּוּם קִדְשׁוֹ, נְקִי כְּפִים וְבֵר לְבַב, נְקִי כִבֵּר שְׁהוּא תְבוּאָה כֹּאשֶׁר נִתְבְּרִיר מִתּוֹךְ פְּסוּלָת. בְּאוֹתוֹ זְמַן נִשְׁקוּ בֵּר כְּבַתְחִילָה שְׁנֹאמַר בּוֹ יִשְׁקֵנִי מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ. בֵּר, תִּרְגוּם בֵּן. בְּאוֹתוֹ זְמַן שִׁיְהִיו נְקִיִּים כִּבֵּר מִתּוֹךְ קֶשׁ וְתַבֵּן, שׁוֹרָה שְׁמוֹ עֲלֵיהֶם, וְקֹרָא לָהֶם בְּנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל.]

וְהֲכִי מְכַל אֵילָנִין לִית תְּבִיר כְּגַפְן. בְּנִטְיעוּ דִּילְיָה תְּבִיר. בְּעַנְבִּים דִּילְיָה תְּבִיר. דֶּאִינוּן כְּתִישִׁין בֵּין רִגְלִין. וְהֲכִי זִית. זִיתִים דִּילְיָה כְּתִישִׁין. בְּגִלּוֹתָא אֲמֵתִילוּ יִשְׂרָאֵל בַּהוּן. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (תְּהֵלִים פ ט) גִּפְן מִמְצִרִים תְּסִיעַ. וְכֵן בְּגִלּוֹתָא רְבִיעָאָה בְּתִרְאָה (יִשְׁעִיָּה ה ז) כִּי כֹרֵם יְהו"ה צְבָאוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְכַוּוֹנָא דֶּא

יין שנתנסך לעבודה זרה, ומהם משומדים, מינים אפיקורוסים, משומדים לעבירות שבכל התורה כולה].

וישראל דאתמר בהון. (שם קו ל"ה) ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם. עד דיהון דרוכין בין רגלייהו בגלותא. לא אתברירו מנייהו. ובגינייהו אמר דוד ע"ה (שם מט ו) למה אירא בימי רע עון עקבי יסבני. ועלייהו אמר שלמה. (שיר א ח) צאי לך בעקב"י הצאן. ביעק"ב. דעליה אתמר לגבי נחש הקדמוני דפתי לחוה. (בראשית ג טו) הוא ישופך ראש. ואתה תשופנו עקב. בתר דיפקון מן גלותא. נמשלים לתפוחים ולכל ריחין טבין. כגוונא דמפקנו דמצרים. דכתיב ביה (שיר ח ה) תחת התפוח עוררתיד. [וישראל שנאמר בהם ויתערבו בגויים וילמדו מעשיהם, עד שיהיו דרוכים בין רגליהם בגלות לא נבראו מהם, ובגללם אמר דוד עליו השלום למה אירא בימי רע עון עקבי יסובני, ועליהם אמר שלמה צאי לך בעקב"י הצאן, ביעק"ב, שעליו נאמר לגבי נחש הקדמוני שפיתה את חוה הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב. אחר שיצאו מן הגלות נמשלים לתפוחים ולכל ריחות טובים, כמו יציאת מצרים, שכתוב בה תחת התפוח עוררתיד].

זוהר חלק ב' פרשת משפטים, דף קב"ד עמוד

א'

יח.

פעם אחת עלו ישראל לחוג החג, והתערבו עובדי עבודה זרה איתם, ואותה שנה לא נמצאה ברכה בעולם – לשנה אחרת עלו, ועלו אלו עובדי עבודה זרה שהתערבו אתם, כאשר היו אוכלים קרבנות והיו שמחים וראו את אלו עובדי עבודה זרה שדומים בצורתם לצורת הכותל, שמו לב בהם שהכל

מברכים והם לא ברכו, באו ואמרו הדבר לבית דין, באו ושאלו אותם, אמרו, זה שאכלתם חלק שלכם, מאיזה קרבן היה, לא היה בידיהם, בדקו ומצאו שהם עובדי עבודה זרה והרגו אותם. אמרו, ברוך הקדוש ברוך הוא שהציל את עמו, שוודאי אין ברכה שורה אלא בישראל, זרע קדוש בני אמונה בני אמת, ואותה שנה נמצאה ברכה בעולם בשלימות

יראה כל זכורך. אמאי כל זכורך. אמר רבי אלעזר. כל זכורך ממש. בגין דנטלין ברכתא ממבועא דנחלא. מכאן תנינן. כל בר ישראל דאתגזר. בעי לאתחזאה קמי מלכא קדישא. בגין דיטול ברכתא ממבועי דנחלא. הדא הוא דכתיב (דברים טז יז) כברכת יהו"ה אלהיך אשר נתן לך. וכתוב אל פני האדון יהו"ה. כמה דאוקימנא דמתמן מריקן ברכאן ונטלין ברכתא. זכאה חולקיהון דישראל מכל שאר עמין. נראה כל זכורך, מדוע כל זכורך, אמר רבי אלעזר כל זכורך ממש, משום שנוטלים ברכה ממעין הנחל, מכאן שנינו כל בן ישראל שנימול, צריך להיראות לפני המלך הקדוש, כדי שיטול ברכה ממבועי הנחל. זה הוא שכתוב כברכת ה' אלהיך אשר נתן לך, וכתוב אל פני האדון ה' ה', כמו שהעמדנו שמשם מריקים ברכות ונוטלים ברכה. זכאי חלק ישראל מכל שאר עמים].

זמנא חדא סליקו ישראל למחג הגא. ואתערבו עעכו"ם בהדיהו. והוא שתא לא אשתכח ברכתא בעלמא. אתו שאילו לרב המנונא סבא. אמר להו חמיתון סימנא בקדמיתא בהאי. אמר ליה סימנא חמין. דכד תבנא מהתם כל ארחין אסתימו ממיא. וענא וחשוכא אשתכח. דלא יכלין למחך כל אינון דסליקו לתמן. ועוד בשעתא דעאלנא לאתחזאה. אפי שמיא אתחשכו ואתרגיזו. (אתרגיש וחמא). אמר להו. ודאי או אית ביניכו בני נשא דלא אתגזרו. או עעכו"ם סליקו בהדיכו. דהא לא אתברכאן בהדיא שעתא בר אינון ישראל דאתגזרו. ובהאי את קדישא מסתכל קב"ה ובריד לון. [פעם אחת עלו ישראל לחוג

החג, והתערבו עובדי עבודה זרה איתם, ואותה שנה לא נמצאה ברכה בעולם. באו שאלו את רב המנונא הזקן, אמר להם ראיתם סימן בראשונה בזה אמרו לו סימן ראינו, שכאשר שבנו משם כל דרכים היו סתומים ממים, וענן וחושך נמצא, שלא יכלו ללכת כל אלו שעלו לשם, ועוד בשעה שנכנסנו להראות אפילו שמים נחשכו, (נחרד וראה), אמר להם, וודאי או יש ביניכם בני אדם שלא נימולו, או עובדי עבודה זרה עלו אתכם. שהרי לא מתברכים באותה שעה, זולת אלו ישראל שנימולו. ובזה האות הקדוש מסתכל הקדוש ברוך הוא ומברך אותם].

לשתא אחרא סליקו. וסליקו אינון עעכו"ם דאתערבו בהדייהו.
 כד הוו אכלין קרבנייא והוו חדאן. וחמו לאינון עעכו"ם
 דטפסאן בקוטרייהו. לקוטרא דכותלא. אשגחו בהו דכלא
 מברכין ואינון לא בריכו. אתו ואמרו מלה לבי דינא. אתו ושאלו
 לון. אמרו האי דאכלתון חולקא דלכון מאן קורבנא הוה. לא הוה
 בידייהו. בדקו ואשגחו דאינון עעכו"ם וקטלו לון. אמרו בריך
 רחמנא דשזיב לעמיה. דודאי לית ברכתא שריא אלא בישראל.
 זרעא קדישא בני מהימנותא בני קשוט. וההיא שתא אשתכח
 ברכתא בעלמא בשלימו. פתחו ואמרו (תהלים קמ"ד) אך צדיקים
 יודו לשמך וגו'. [לשנה אחרת עלו, ועלו אלו עובדי עבודה זרה
 שהתערבו אתם, כאשר היו אוכלים קרבנות והיו שמחים וראו את אלו
 עובדי עבודה זרה שדומים בצורתם לצורת הכותל, שמו לב בהם שהכל
 מברכים והם לא ברכו, באו ואמרו הדבר לבית דין, באו ושאלו אותם,
 אמרו, זה שאכלתם חלק שלכם, מאיזה קרבן היה, לא היה בידיהם, בדקו
 ומצאו שהם עובדי עבודה זרה והרגו אותם. אמרו, ברוך הקדוש ברוך
 הוא שהציל את עמו, שוודאי אין ברכה שורה אלא בישראל, זרע קדוש
 בני אמונה בני אמת, ואותה שנה נמצאה ברכה בעולם בשלימות, פתחו
 ואמרו אך צדיקים יודו לשמך וגומר].

זוהר הקדוש פרשת כי תשא

זוהר חלק ב' פרשת כי תשא, דף ק"צ עמוד ב'

יט.

חטא שעשו (ערב רב) העם שלחוץ, והשתתפו בו העם הקדוש, באמא חטאו, וימירו את כבודם בתבנית שור, שגרמו לשכינה שגלתה בגלות עמהם, וימירו את כבודם בתבנית שור

בכה רבי שמעון ואמר. חד מלך מאינון מלי דלחישו לי מגו ריש מתיבתא דגנתא דעדן. דלא אמרו באתגליא. מלך דא סתרא איהי. ואימא לכו. בני רחימאי. בני רחימין דנפשאי. מה אעביד. אמרו לי בלחישא. ואנא אימא באתגליא. ולזמנא דנחמי אנפין באנפין. כל אנפין יסתמוכון בדא. [בכה רבי שמעון ואמר, דבר אחד מאלו דברים שלחו לי מתוך ראש הישיבה של גן העדן, שלא אמרו בגלוי, דבר זה סתר הוא, ואומר לכם בני אהובי, בני אהובי נפשי, מה אעשה, אמרו לי בלחישא ואני אומר בגלוי, ולזמן שנראה פנים בפנים כל פנים יסכימו בזה].

בני, חובא דעבדו (ערב רב) עמא דלכר. ואשתתפו ביה עמא קדישא. באימא חאבו. דכתיב קום עשה לנו אלהים. אלהים ודאי כבוד ישראל. דא איהו דשריא עליהו. באימא על בנין. ודא הוא רזא דכתיב (תהלים קו כ) וימירו את כבודם בתבנית שור. דא כבודם דישראל אימא דלחון. ודא הוא דכתיב (ש"א ד כב) גלה כבוד. דגרמו לשכינתא דאתגלי בגלותא עמהון. ועל דא וימירו את כבודם. במה בתבנית שור. [בני, חטא שעשו (ערב רב) העם שלחוץ, והשתתפו בו העם הקדוש, באמא חטאו, שכתוב קום עשה לנו אלהים, וודאי כבוד ישראל, זה הוא ששורה עליהם כאמא על בנים, וזה הוא סוד שכתוב וימירו את כבודם בתבנית שור. זה

הערב רב על פי הזוהר – סדר שמות לא

כבוד ישראל אמא שלהם. וזה הוא שכתוב גלה כבוד, שגרמו לשכינה שגלתה בגלות עמהם, ועל כן וימירו את כבודם. במה, בתבנית שור].

הבא איהו רזא דמל'ה. תא חזי. לתתא גו שמרים דחמרא דורדיין בישין. נפק חד ערעורא מקטרגא. מזיקא קדמאה. ואיהו ברזא דיוקנא דאדם. כד קריב לגו קדשא. כיון דאתעבר מתמן. ובשי לנחתא לתתא. בעי לאתלבשא בלבושא לנזקא עלמא. ונחית הוא ורתיכוי. ולבושא קדמאה דקא נקיט. תבנית שור דיוקנא דשור. [כאן הוא סוד הדבר, בוא ראה, למטה תוך שמרי היין שמרים רעים, יצא ערעור אחד מקטרג מזיק ראשון, והוא בסוד הדיוקן של אדם, כאשר קרב לתוך הקודש, כיוון שנעבר משם, ורצה לרדת למטה, רצה להתלבש בלבוש להזיק העולם, וירד הוא ומרכבתו, ולבוש ראשון שאוחז תבנית שור, דיוקן שור].

וקדמאה לנזיקין מאינן ארבע שור איהו. ואינן ארבע אבות לנזקא עלמא. וכלהו תלתא דאבות נזיקין בר שור. כלהו דיליה. ועל דא כתיב. וימירו את כבודם בתבנית שור. [וראשון לנזיקין מאלו ארבעה, שור הוא, והם ארבעה אבות להזיק העולם, וכל שלשה אבות נזיקין, זולת שור, כולם שלו, ועל כן כתוב וימירו את כבודם בתבנית שור].

מהו אוכל עשב. הא דרשינן ביה. אבל עקרא דמלה מתמצית דלחם. ושבע זיני דגן. לית ליה בהו חולקא. ובגיני כך אימא לא הות תמן. ולא יאות לה למהוי תמן. ובגין דאבא הוה ידע רחמנו דאימא וארחא דיליה. אמר למשה. בני רחמיאי. עיטא בתרווייהו בדא תדיר. ודא הוא דלחישו לי בלחישו. דלא חזי לגלאה. דברא לא ינדע. ויחמי דהא רצועה אתתקנת. וידחל תדיר. אבל תרווייהו בעיטא דא ובעיטא דא: תא חזי כתיב. [מהו אוכל עשב, הרי דרשנו בו. אבל עיקר הדבר, מתמצית הלחם, ושבעה מיני דגן אין לו בהם חלק, ומשום כך אימא לא היתה שם, ולא

ראוי לה להיות שם, ומפיני שאבא היה יודע רחמנות האימא ודרך שלה, אמר למשה בני אהובי, עצה בשניהם בזו תמיד. וזה הוא שלחשו לי בלחישתה שלא ראוי לגלות, שהבן לא ידע ויראה שהרי רצועה מוכנת ויפחד תמיד, אבל שניהם בעצה זו ובעצה אחת. בא וראה כתוב].

ב.

וירא העם כי בשש משה, העם אלו ערב רב, מי ערב רב? וכי לודים וכושים וכפתורים ותוגרמים היו שקוראים להם ערב רב, והלא מצריים היו וממצרים נסעו, ואלו היו תערובת של עמים הרבה, כך היה לו לכתוב ערב רב עלו אתם לפי התערובת שלהם – אלא ערב רב עלה אתם, עם אחד היה ולשון אחד, אבל כל מכשפי מצרים וכל חרטומים שלהם היו שכתוב בהם ויעשו גם הם חרטומי מצרים, שרצו לעמוד כנגד פלאים של הקדוש ברוך הוא, כיוון שראו נסים ופלאות שעשה משה במצרים, חזרו לגבי משה, אמר לו הקב"ה למשה אל תקבל אותם, אמר משה, רבון העולם, כיוון שראו הגבורה שלך רוצים להתגייר, יראו גבורתך בכל יום וידעו שאין אלוה חוץ ממך וקיבל אותם משה

וירא העם כי בשש משה. מאן העם. אינון ערב רב. מאן ערב רב. וכי לודים וכושים וכפתורים ותוגרמים הוו. דקראן לון ערב רב. והלא מצריים הוו. וממצרים נטלו. ואלו הוו ערבוביא דעמין סגיאין. הכי הוה ליה למכתב. ערב רב עלו אתם. לפי ערבוביא דלהון. [וירא העם כי בשש משה, מי העם, אלו ערב רב, מי ערב רב, וכי לודים וכושים וכפתורים ותוגרמים היו שקוראים להם ערב רב, והלא מצריים היו וממצרים נסעו, ואלו היו תערובת של עמים הרבה, כך היה לו לכתוב ערב רב עלו אתם לפי התערובת שלהם].

אלא (שמות יב ל"ח) ערב רב עלה אתם. עמא חד הוה ולישן חד. אבל כל חרשי מצרים וכל חרטומי דלהון הוו. דכתיב

בהו (שם ז כג) ויעשו גם הם חרטומי מצרים. דבעו למיקם לקבל פליאן דקודשא בריך הוא. כיון דחמו נסין ופליאן דעבד משה במצרים. אהדרו לגבי משה. אמר ליה קודשא בריך הוא למשה לא תקבל לון. אמר משה מאריה דעלמא. כיון דחמו גבורתא דילך באען לאתגיירא. יחמון גבורתך בכל יומא. וינדעון דלית אלהא בר מנך. וקבל לון משה. [אלא ערב רב עלה אתם, עם אחד היה ולשון אחד, אבל כל מכשפי מצרים וכל חרטומים שלהם היו שכתוב בהם ויעשו גם הם חרטומי מצרים שרצו לעמוד כנגד פלאים של הקדוש ברוך הוא, כיוון שראו נסים ופלאות שעשה משה במצרים חזרו לגבי משה. אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה אל תקבל אותם. אמר משה, רבון העולם, כיוון שראו הגבורה שלך רוצים להתגייר. יראו גבורתך בכל יום וידעו שאין אלוה חוץ ממך וקיבל אותם משה].

כא.

מדוע קרא להם ערב רב? אלא כל מכשפי מצרים היו ובראשם יונוס וימברוס, ובשעות היום היו עושים תמיד כישופם, כל אלו מכשפים עליונים היו מסתכלים מכי נוטה השמש, מתחילת שש שעות ומחצה, עד התחלת תשע ומחצה שזהו ערב גדול, כל אלו מכשפים קטנים מתחילת תשע ומחצה עד חצי לילה, אלו עליונים שבהם היו מסתכלים מכי נוטה השמש, שהרי אז מתחילים תשע מאות ותשעים וחמש דרגות לשוטט על הרי חושך, והרוח שלהם היה משוטט על כל אלו מכשפים בכשפיהם, ואלו היו עושים כל מה שהם רוצים, עד שכל מצריים בטחון שלהם באלו היה, וקוראים להם ערב רב, מפני שיש ערב קטן, מתשע שעות ומחצה ולמטה, זה ערב קטן, ושני ערבים הם, ועל כן ערב רב עלה אתם

אמאי קרא לון ערב רב. אלא כל חרשין דמצרים הוו.

וברישהון יזנוס וימברוס. ובשעתא דיומא הזו עבדי תדיד
 חרשייהו. וכל אלין חרשין עלאין. הזו מסתכלי מכי נמי שמשא.
 משירותא דשית שעות ומחצה. עד שירותא דתשע ומחצה.
 דהיינו ערב רברבא. כל אינון חרשין זעירין. משירותא דתשע
 ומחצה עד פלגות ליליא. [מדוע קרא להם ערב רב, אלא כל מכשפי
 מצרים היו ובראשם יזנוס וימברוס (אולי הם יוחני וממרא שזכרו
 במנחות דף פ"ה ובשמ"ר פרק ט') ובשעות היום היו עושים תמיד
 כישופם, כל אלו מכשפים עליונים היו מסתכלים מכי נוטה השמש,
 מתחילת שש שעות ומחצה, עד התחלת תשע ומחצה שזהו ערב גדול,
 כל אלו מכשפים קטנים מתחילת תשע ומחצה עד חצי לילה].

אינון עלאין דבהו. הזו מסתכלי מכי נמי שמשא. דהא כדין
 שראן תשע מאה ותשעין וחמש דרגין. למשטמא על טורי
 חשוד. ורוחא דלהון הוה משטמא על כל אינון חרשין (נ"א דרגין)
 בחרשייהו. ואלין הזו עבדי כל מה דאינון בעאן. עד דכל מצראי
 רחצנו דלהון באלין הוה. וקראן לון ערב רב. בגין דאית ערב
 זעירא. מתשע שעות ומחצה ולתתא. דא ערב זעירא. ותרי ערבי
 אינון. ועל דא וגם ערב רב עלה אתם. [אלו עליונים שבהם היו
 מסתכלים מכי נוטה השמש שהרי אז מתחילים תשע מאות ותשעים
 וחמש דרגות לשוטט על הרי חושך, והרוח שלהם היה משוטט על כל
 אלו מכשפים (נ"א דרגות) בכשפיהם, ואלו היו עושים כל מה שהם
 רוצים, עד שכל מצריים בטחון שלהם באלו היה. וקוראים להם ערב רב,
 מפני שיש ערב קטן, מתשע שעות ומחצה ולמטה, זה ערב קטן, ושני
 ערבים הם, ועל כן ערב רב עלה אתם].

כב.

החכמה שלהם היתה רבה, והם הסתכלו בשעות היום,
 והסתכלו בדרגת משה, וראו שהרי בכל צדדים בשש משה,

בשש שעות ראשונות של היום, שהם לא יכולים לשלוט בהם, בשש דרגות עליונות שאחוזות בו, ובכל צדדים בשש היה, ובעטרות אלו השש היה עתיד לרדת מן ההר

והכמתא דלהון הוה סגי. ואינון אסתכלו בשעתי דיומא. ואסתכלו בדרגא דמשה. וחמו דהא בכל סטרין בשש משה. בשש שעתי קדמאין דיומא. דאינון לא יכלין לשלמא בהו. (ס"א בגין שית) בשית דרגין עלאין דאחידן ביה (נ"א דאחיד בהו). ובכל סטרין בשית הוה. ובעטרין דאלין שית הוה זמין לרדת מן ההר. דכתיב כי בשש משה לרדת מן ההר. [והחכמה שלהם היתה רבה, והם הסתכלו בשעות היום, והסתכלו בדרגת משה, וראו שהרי בכל צדדים בשש משה, בשש שעות ראשונות של היום, שהם לא יכולים לשלוט בהם, (ס"א מפני שש) בשש דרגות עליונות שאחוזות בו (נ"א שאוחזו בהן). ובכל צדדים בשש היה, ובעטרות אלו השש היה עתיד לרדת מן ההר].

מוד ויקהל העם על אהרן. (דחכי תנינן דבההיא שעתא דנחית משה וקביל אורייתא בלחודוי. כללא דכל ישראל. ואיהו קביל אורייתא בעלמא. ואפילו מגלת אסתר. דכתיב (אסתר ט כז) וקבל היהודים. וקבלו היהודים מבעי ליה. מאי וקבל. אלא דא משה דאיהו היהודים. כללא דיהודאי. ויקהל העם על אהרן). אמאי על אהרן. בגין לאתכללא בסטרא דימינא. דהא אינון שמאלא בעו מניה. ובגין דלהוי כליל בימינא. אתכנשו על אהרן. ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים. [מיד ויקהל העם על אהרן, (שכך שנינו שבאותה שעה שירד משה וקבל תורה בלבדו כלל כל ישראל, והוא קבל תורה בעולם, ואפילו מגילת אסתר שכתוב וקבל היהודים, וקבלו היהודים היה צריך לו, מהו וקבל, אלא זה משה שהוא היהודים כלל היהודים, ויקהל העם על אהרן), מדוע על אהרן, כדי להיכלל בצד הימין, שהרי הם שמאל בקשו ממנו, וכדי שיהיה כלול בימין נאספו על אהרן, ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים].

(אלהי"ם ודאי. בעו סטר שמאלא, אשר ילכו, אשר ילך מבני ליה, מאי אשר ילכו, אלא אלהי"ם שית דרגא אינון. ד"א ששת ימי המעשה), כלחו בסטר שמאלא דאלהי"ם שית אינון, דאי תימא דהא שבע אינון, ההוא אלהי"ם עלאה לא עאל בכללא). [אלהים וודאי בקשו צד שמאל, אשר ילכו, אשר ילך היה צריך לו. מה אשר ילכו, אלא אלהים שש דרגות הם (ד"א ששת ימי המעשה) כולן בצד שמאל, שאלהים ששה הם, שאם תאמר שהרי שבעה הם. אותו אלהים עליון לא נכנס בכללות].

תא חזי, כל זמנא דהוה משה במצרים, שמא דאלהי"ם לא דכיר, אלא שמא דיהו"ה, ועל דא קשיא ליה לפרעה, בגין דלא יהא תוקפא ליהווא סטרא אחרא, ולא יתקף בעלמא. השתא בעו ההיא, מלה והיינו קום עשה לנו אלהי"ם, לנו דייקא. דאנן צריכין להאי מלה, לתקפא סטרא דילן, דהוה אתדחיא עד השתא. [בוא וראה, כל זמן שהיה משה במצרים שם אלהים לא הזכיר. אלא שם ה', כדי שלא יהיה חוזק לאותו סטרא אחרא (הצד האחר) ולא יתחזק בעולם. ועל כן קשה לו לפרעה. עכשיו רצו אותו דבר. וזהו קום עשה לנו אלהים. לנו בדיוק, שאנחנו צריכים זה הדבר לחזק הצד שלנו, שהיה נדחה עד עכשיו].

כג.

אמרו הערב רב לישראל: ראינו שאתם ישראל כל טוב וכל כבוד העולם לכם, ואנחנו דחויים לחוץ, לכם וה' הולך לפניכם יומם, אף כך אלהים אשר ילכו לפנינו, כמו שהולך לפניכם ה', שהרי רשות יש לצד שלנו ללכת אף כך לפנינו אשר ילכו לפנינו. מאי אמרו, אלא הכי אמרו. חמינן דאתון ישראל כל טוב וכף יקר דעלמא לבו, ואנן דחיין לבר, דילכון (שמות יג כא) ויהו"ה הולך לפניכם יומם. אוף הכי אלהי"ם

אשר ילכו לפנינו. כמה דאזיל קמייכו יהו"ה. דהא רשו אית
 לסטרא דילין למהך אוף הכי לקמנא. אי נזמין ליה עובדא. [אשר
 ילכו לפנינו, מה אמרו, אלא כך אמרו, ראינו שאתם ישראל כל טוב וכל
 כבוד העולם לכם, ואנחנו דחויים לחוץ. שלכם זה' הולך לפניכם יומם,
 אף כך אלהים אשר ילכו לפנינו, כמו שהולך לפניכם ה', שהרי רשות יש
 לצד שלנו ללכת אף כך לפנינו אם נבין לו מעשה].

כד.

כל ענני כבוד שהלכו במדבר, לא היו חופים אלא את בני
 ישראל לבדם, והערב רב וכל אלו בהמות צאן ושוורים, היו
 הולכים לחוץ מהמחנה לאחרונה – כל אלו ארבעים שנים
 אשר הלכו ישראל במדבר, שום לכלוך וטנוף לא היה תוך
 עננים לפנים, ועל כן צאן ושוורים שהיו אוכלים עשב לחוץ
 היו, וכל אלו ששומרים אותם

תא חזי. כל ענני יקר דאזלו במדברא. לא הוו חפיין אלא לבני
 ישראל לחודיהו. וזהו עננא דיקר דכתיב ויהו"ה הולך
 לפניכם יומם. אזלא לקמייחו. ואלין ערב רב וכל אינון בעירי
 עאנין ותורין. הוו אזלו לבר ממשרייתא לבתרייתא. ותא חזי. כל
 אינון ארבעין שנין דקא אזלו ישראל במדברא. שום לכלוכא
 וטנופא לא הוה גו ענני לגו. ועל דא עאני ותורי דהוו אכלי עשב
 לבר הוו. וכל אינון דנטרי לון. [בוא ראה, כל ענני כבוד שהלכו
 במדבר, לא היו חופים אלא את בני ישראל לבדם, ואותו ענן כבוד
 שכתוב זה' הולך לפניכם יומם הלך לפניכם, ואלו ערב רב וכל אלו
 בהמות צאן ושוורים, היו הולכים לחוץ מהמחנה לאחרונה, ובוא ראה,
 כל אלו ארבעים שנים אשר הלכו ישראל במדבר, שום לכלוך וטנוף לא
 היה תוך עננים לפנים, ועל כן צאן ושוורים שהיו אוכלים עשב לחוץ היו,
 וכל אלו ששומרים אותם].

כה.

אמר רבי אלעזר, אבא? אם כך אלו ערב רב לא היו אוכלים מן המן? אמר לו, וודאי כך הוא, אלא מה שנותנים להם ישראל כמי שנותן לעבדו, וממה היו אוכלים? מתמצית מה שנשאר מאחורי הריחים, פסולת, והפסוק מכריז ואמר ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה, בני ישראל ולא אחר, ויראו בני ישראל ויאמרו (איש אל אחיו) מן הוא, ולא שאר ערב רב ביניהם

אמר רבי אלעזר. אבא אי הכי. אינון ערב רב לא הוו אכלי מן מנא. אמר ליה. ודאי הכי הוא. אלא מה דיהבין לון ישראל. כמאן דיהיב לעבדיה. וממה הוו אכלי. מתמצית מה דאשתאר מבתר ריחיא פסולת. וקרא אכריז ואמר. (שם מז ל"ה) ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה. בני ישראל ולא אחרא. ויראו בני ישראל ויאמרו מן הוא. ולא שאר ערב רב עאני ותורי דהוו ביניהו. [אמר רבי אלעזר, אבא, אם כך אלו ערב רב לא היו אוכלים מן המן. אמר לו, וודאי כך הוא, אלא מה שנותנים להם ישראל כמי שנותן לעבדו וממה היו אוכלים, מתמצית מה שנשאר מאחורי הריחים, פסולת, והפסוק מכריז ואמר ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה, בני ישראל ולא אחר, ויראו בני ישראל ויאמרו (איש אל אחיו) מן הוא, ולא שאר ערב רב ביניהם].

כו.

עד עכשיו היו נכנעים אלו ערב רב, ועכשיו קמו ורצו מעשה לחזק את הסטרא אחרא, אמרו: או נהיה כולנו עם אחד ונהיה בכלל עמכם, או שילך אלהיכם לפניכם – אמר אהרן: חס ושלום שאלו ישתתפו בעם הקדוש להיות הכל כלל אחד,

ולא יתערבו העם הקדוש בעם זה כלל אחד, אלא טוב הוא להבדיל אותם מתוך העם הקדוש עד שיבוא משה – ואהרן לטוב כיוון, אלא הרבה היו מישראל שהשתתפו איתם בלב, ומשום כך כאשר בא משה, היה צריך לברור וללבן את העם הקדוש מאותו חטא, והשקה אותם שקוי עד שנבררו כולם ולא נשאר בהם פסולת כלל

עד השתא הוו אתכפיין אינון ערב רב. והשתא קמו ובעו עובדא לאתקפא לסטרא אחרא. אמרו אז נהא כלנא עמא חדא. ונהוי בכללא עמכון. או יהא לין מאן דיהך קמנא. כמה דיהך אלהכון קמיכון. אמר אהרן. חס ושלום דאלין ישתתפון בעמא קדישא. למהוי כלא כללא חדא. ולא יתערבון עמא קדישא בעמא דא כללא חדא. אלא טב איהו לאפרשא לון מגו עמא קדישא עד דייתי משה. [עד עכשיו היו נכנעים אלו ערב רב, ועכשיו קמו ורצו מעשה לחזק את הסטרא אחרא (הצד האחר). אמרו אז נהיה כולנו עם אחד ונהיה בכלל עמכם, או שילך אלהיכם לפניכם. אמר אהרן, חס ושלום שאלו ישתתפו בעם הקדוש להיות הכל כלל אחד, ולא יתערבו העם הקדוש בעם זה כלל אחד. אלא טוב הוא להבדיל אותם מתוך העם הקדוש עד שיבוא משה].

ואהרן לטב אתכוון. אלא סגי אין הוו מישראל דאשתתפו בהדיהו בלבא. ובגין כך. כד אתא משה אצטריך לבררא וללבנא לעמא קדישא מהחוא חובא. ואשקי לון שקיו. עד דאתברירו כלחו. ולא אשתאר בהו פסולת כלל. [ואהרן לטוב כיוון, אלא הרבה היו מישראל שהשתתפו איתם בלב. ומשום כך כאשר בא משה, היה צריך לברור וללבן את העם הקדוש מאותו חטא, והשקה אותם שקוי עד שנבררו כולם ולא נשאר בהם פסולת כלל].

כז.

קשים גרים לישראל בספחת בבשר החי, כל שכן אלו שלא היו גרים כיאות, הם מה עשו, ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם. כמה אלפים ורבבות היו מנזמיהם שם אמר לון אהרן: פרקו נזמי הזהב. וכי לא הוה לון דהבא אחרא. אלא אמר אהרן בעוד דאית לון קטטה בבנייהו ובנשייהו יתעכבון. ובין כך ייתי משה. תא חזי. תנינן קשים גרים לישראל כספחת בבשר החי. כל שכן אלין דלא הוו גרים כדקא יאות. אינון מה עבדו. ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם. כמה אלפי ורבבון הוו מנזמיהון תמן. נאמר להם אהרן: פרקו נזמי הזהב, וכי לא היה להם זהב אחר. אלא אמר אהרן בעוד שיש להם קטטה בבניהם ובנשותיהם יתעכבו, ובין כך יבוא משה. בוא וראה, שנינו קשים גרים לישראל בספחת בבשר החי, כל שכן אלו שלא היו גרים כיאות, הם מה עשו, ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם. כמה אלפים ורבבות היו מנזמיהם שם].

כח.

אהרן לא נשמר מאלו שני חכמים שהיו בראש אותו ערב רב, אחד מהם היה לפניו, ואחר היה עושה בכשפיו, כיוון ששניהם התייעצו ביחד, נטלו אותו זהב, שני שלישים ביד של אחד, ושליש ביד של אחר, מפני שכך צריך באותו מין הכישוף – כאשר הגיעו שש שעות והיום היה במשקל, נטלו אותו זהב שפרקו מאזניהם, מפני שמי שצריך לעשות כישוף לא צריך לחוס עיניו על ממון, והם אמרו השעה עומדת לנו אם אנחנו לא מעכבים, אין השעה לחוס על הזהב, מיד ויתפרקו כל העם, מהו ויתפרקו? כמו שאתה אומר מפרק הרים ומשבר סלעים, שהשחיתו ושברו אזניהם

כזה כתיב ויקח מידם ויצר אותו בחרט וגו'. אהרן לא אסתמר מאיננו תרין חכימין דהוו ברישיהון דההוא ערב רב. חד מנייהו הוה קמיה. ואחרא הוה עביד בחרשוי. כיון דתרווייהו אתייעטו כחדא. נטלו ההוא דהבא. (חד) תרין שלישי בידא דחד. ושליש בידא דאחרא. בגין דהכי אצטריך בההוא זינא דחרשא. [מה כתוב ויקח מידם ויצר אותו בחרט וגומר. אהרן לא נשמר מאלו שני חכמים שהיו בראש אותו ערב רב, אחד מהם היה לפניו, ואחר היה עושה בכשפיו, כיוון ששניהם התייעצו ביחד, נטלו אותו זהב (אחד) שני שלישים ביד של אחד, ושליש ביד של אחר, מפני שכך צריך באותו מין הכישוף].

בכה רבי שמעון. אמר אי חסידא קדישא אהרן משיחא דאלהא רבא. בחסידותך נפלו כמה מעמא קדישא. ואנת לא הוית ידע לאסתמרא. מהו עבדו. כד מטו שית שעתין. ויומא הוה במתקלא. נטלו ההוא דהבא דפריקו מאודניהון. מאי טעמא. בגין דמאן דאצטריך למעבד חרשא. לא בעי למיחס עינוי על ממונא. ואיננו אמרי שעתא קיימא לן אי אנן לא מעכבין. לאו שעתא למיחס על דהבא. מיד ויתפרקו כל העם. מאי ויתפרקו. כמה

דאת אמר (מ"א יט יא) מפרק הרים ומשבר סלעים, דחבילו ותברו אודנייהו. בכה כמלקדמין ואמר. אי עמא קדישא אי עמא קדישא דקודשא בריך הוא. [בכה רבי שמעון ואמר, אי חסיד קדוש אהרן משיח של אלוה הגדול, בחסידותך נפלו כמה מהעם הקדוש, ואתה לא הייתי יודע להשמר. מה עשו. כאשר הגיעו שש שעות והיום היה במשקל, נטלו אותו זהב שפרקו מאזניהם. מה הטעם, מפני שמי שצריך לעשות כישוף לא צריך לחוס עיניו על ממון. והם אמרו השעה עומדת לנו אם אנחנו לא מעכבים, אין השעה לחוס על הזהב, מיד ויתפרקו כל העם. מהו ויתפרקו, כמו שאתה אומר מפרק הרים ומשבר סלעים, שהשחיתו ושברו אזניהם. בכה כמקודם ואמר אי העם הקדוש אי העם הקדוש של הקדוש ברוך הוא].

כט.

אלו הרשעים אנשים רעים ברצון שלהם לחזור לסרחונם, לא ביקשו מנשותיהם ובניהם, אלא השחיתו דרכם והתפרקו מעול שמים שציווה להם משה, ושברו אזניהם, שאין להם חלק בשם הקדוש ובעם הקדוש

פתח רבי שמעון בבכיה ואמר. (שמות כא ו) והגישו אדניו אל האלהים וגו'. הא אוקמוה חברייא. און דשמע בניי (ויקרא כה נה) כי לי בני ישראל עבדים וגו'. ואיהו פריק עול מלכות שמים מעליה וזבין גרמיה לאהר. תרצע. ואלין חייביא רשיעין גוברין בישין. בתיאובתא דלהון למהדר לסרחנייהו. לא בעו מנשיהון ובניהון. אלא חבילו אורחיהו (ס"א אודנייהו). ואתפרקו מעול שמיא דפקיד להו משה. ותברו אודנייהו. דלית לון חולקא בשמיא קדישא ועמא קדישא. [פתח רבי שמעון בבכיה ואמר והגישו אדוניו אל האלהים וגומר. הרי העמידוהו החברים, און ששמעה בניי כי לי בני ישראל עבדים וגומר, והוא פרק עול מלכות

שמים מעליו ומכר עצמו לאחר, תרצע. ואלו הרשעים (רשעים) אנשים רעים ברצון שלהם לחזור לסרחונם. לא ביקשו מנשותיהם ובניהם, אלא השחיתו דרכם (ס"א אזניהם) והתפרקו מעול שמים שציווה להם משה, ושברו אזניהם, שאין להם חלק בשם הקדוש ובעם הקדוש].

9

חלקו שניהם אותו זהב, אחד לקח שני שלישים ואחד שלישי, עמדו כנגד השמש בשש שעות, עשו כשפיהם וכשפו בכשפיהם בכישוף הפה, כיוון שהגיע תחילת שבע, הרימו שניהם ידם על ידי אהרן, שכתוב ויקח מידם, שניהם היו ולא יותר, כיוון שהוא קיבל מידם, קול יצא ואמר יד ליד לא ינקה רע, הביאו רע לעולם

מזה עבדו. פליגו תרווייהו ההוא דהבא. חד נטיל תרין שלישיין. וחד שלישי. קמו לקבל שמשא בשית שעתין. עבדו חרשייהו ובלטו בלטיהון. בחרשא דפומא. כיון דמטא שירותא דשבע. ארימו תרווייהו ידיהו על ידוי דאהרן. (ומנלן דמידא דתרווייהו. (ס"א יד מכל חד נטיל) נטיל ולא יתיר). דכתיב ויקח מידם. תרווייהו הוו ולא יתיר. כיון דאיהו קביל מידם (תרי. ולא ידיהם). קלא נפק ואמר. (משלי יא כא) יד ליד לא ינקה רע. דכתיב כי ברע הוא. אייתי רע לעלמא. [מה עשו, חלקו שניהם אותו זהב, אחד לקח שני שלישים ואחד שלישי, עמדו כנגד השמש בשש שעות, עשו כשפיהם וכשפו בכשפיהם בכישוף הפה, כיוון שהגיע תחילת שבע, הרימו שניהם ידם על ידי אהרן, (ומנין שמיד שניהם יד מכל אחד) לקח ולא יותר, שכתוב ויקח מידם, שניהם היו ולא יותר, כיוון שהוא קיבל מידם, (שנים ולא ידיהם), קול יצא ואמר יד ליד לא ינקה רע, שכתוב כי ברע הוא, הביאו רע לעולם].

לא.

אלו רשעים מכשפים, בני בלעם הרשע, בני בניו של לבן הרשע, כיוון שהגיע שבע שעות של היום, נתנו אותו לאהרן מיד, אם הוא היה אומר להם שימו אותו בארץ בראשונה ואני אטול, לא היו יכולים בכשפיהם כלום, אלא מידם לקח, והפסוק מתרעם ואומר ויקח מידם, ראו מה עשה אהרן אדם נביא חכם לא ידע להשמר, שאילו נטל מהארץ, כל מכשפי העולם לא היו יכולים להצליח, אבל במה הצליחו במעשה זה, מפני שויקח מידם ולא מהארץ

רזא דמלך. אינון רשעים חייבין חרשין בנוי דבלעם חייבא. בני בנוי דלבן רשיע. חמו דכום של ברכה בימין איהו. ומן ימינא אתקף תדיר (ס"א יתיר). אמרו אי יהא בסטר דא. ההוא רישא דימינא. הא תוקפא דילן כדקא יאות. [סוד הדבר. אלו רשעים (רשעים) מכשפים, בני בלעם הרשע, בני בניו של לבן הרשע, ראו שכום של ברכה בימין היא, ומן הימין מתחזקת תמיד (ס"א יותר), אמרו אם יהיה בצד זה אותו ראש הימין, הרי החוזק שלנו כמות].

כיון דמטא שבע שעתין דיומא. יהבו ליה לאהרן מיד. אי איהו הוה אמר לון שונו ליה בארעא בקדמיתא. ואנא אטול. לא הוו יכלין בחרשייהו כלום. אלא מידם נטל. וקרא מתרעם ואמר ויקח. מידם חמו מה עבד אהרן. גבר נביאה גבר חכים לא ידע לאסתמרא. דאלו נטיל מארעא. כל חרשין דעלמא לא הוו יכלין לאצלחא. אבל במה אצלחו בעובדא דא. בגין דויקח מידם. ולא מארעא: [כיוון שהגיע שבע שעות של היום, נתנו אותו לאהרן מיד, אם הוא היה אומר להם שימו אותו בארץ בראשונה ואני אטול, לא היו יכולים בכשפיהם כלום, אלא מידם לקח, והפסוק מתרעם ואומר ויקח מידם, ראו מה עשה אהרן אדם נביא חכם לא ידע להשמר. שאילו נטל מהארץ, כל מכשפי העולם לא היו יכולים להצליח, אבל במה הצליחו במעשה זה, מפני שויקח מידם ולא מהארץ].

ל.ב.

ויצר אותו בחרט, לא כמו שחושבים בני אדם שעשה ציורים במחוגה או בדבר אחר – בכל סיוע רע היה, שאחז הזהב והסתירו מהעין, רע אחר רע – ויצר אותו בחרט, ששם כל הזהב בכיס אחד ונשמר מהעין, אז עלה הכל למעשה

ויצר אותו בחרט. לאו כמה דחשבין בני נשא. דעבד ציורין במחוגה או במלה אחרא. אלא אתא קרא לאזכחא מלה. דאהרן לא ידע לאסתמרא. אילו כד נטל מידיהון הוה שדי לארטא. ואף על גב דיטול ליה לבתר. לא הוה אצלה עובדא בישא דא. אבל בכלא סיועא בישא הוה. דנקיט דהבא וטמריה מעינא. ביש בתר ביש. מאי ויצר אותו בחרט. דשוי כל דהבא בכיסא חדא ואסתמר מעינא. כדין סליק כלא לעובדא. [ויצר אותו בחרט, לא כמו שחושבים בני אדם שעשה ציורים במחוגה או בדבר אחר. אלא בא הפסוק להוכיח דבר, שאהרון לא ידע להשמר, שאילו כאשר לקח מידיהם היה זורק לארץ, ואף על פי שיטול אותו אחר כך, לא היה מצליח מעשה רע זה, אבל בכל סיוע רע היה, שאחז הזהב והסתירו מהעין, רע אחר רע, מהו ויצר אותו בחרט, ששם כל הזהב בכיס אחד ונשמר מהעין, אז עלה הכל למעשה].

פג.

בספרו של חנוך: בן יחיד לאותו ראש לבן, כאשר יביאו אותו מבשר החמורים יטעו אותו באותו שמכניס מרגליות בפעמוני זהב בלי דעת שלו, ודיוקן יצוייר בציוור בחרט אנוש, זה קולמוס של אנוש הרשע, שהטעה בני אדם – אנוש כאשר הטעה העולם בקולמוס, היה רושם רשימות של כל דיוקנים ועבודות זרות, באותו קולמוס רשם רשימה

בספרא דחנוך אשכחנא. דהוה אמר הכי. ברא יחידאח יתיליד לההוא רישא חורא. וכד ייתון מבשרא דחמרי. יטעין ליה. בההוא דעייל (נ"א דנטייל) מרגלן בזגין דדהבא. בלא דעתא דיליה. ודיוקנא יצויר בציורא בחרט. מאי בחרט. בחרט אנוש. דא קלמוסא דאנוש חייבא דאטעי לבני נשא. [בספרו של חנוך מצאנו שהיה אומר כך. בן יחיד לאותו ראש לבן, וכאשר יביאו אותו מבשר החמורים יטעו אותו באותו שמכניס (נ"א שנוטל) מרגליות בפעמוני זהב בלי דעת שלו, ודיוקן יצוייר בציוור בחרט אנוש, זה קולמוס של אנוש הרשע, שהטעה בני אדם].

ודאי דא ברירא דמלך דאנוש. כד אטעי עלמא בקלמוסא הוה רשים רשימין דכל דיוקנין ופלחנין נכראין. ההוא קלמוסא רשים רשימו. ועל דא כתיב בחרט. ההוא דאשתמודע למעבד הכי. ודא הוא ברירו דמלך. [וודאי זה בירור הדבר, שאנוש כאשר הטעה העולם בקולמוס היה רושם רשימות של כל דיוקנים ועבודות זרות, באותו קולמוס רשם רשימה. ועל כן כתוב בחרט, אותו שגודע לעשות כך, וזה הוא בירור הדבר].

פד.

וודאי בכיס הטיל זהב וכיסה אותו מהעין כמו שאמרו אלו המכשפים, וכך צריך במיני כשפים אלו, וזה הוא מעשה

המכשפים האלו, דבר שצריך בגלוי להתגלות אחר כך, צריך הסתר וכיסוי בראשונה שיתכסה מהעין, ואחר כך יצא האומן לאומנותו, ודבר שצריך בכיסוי אחר כך, צריך בגלוי בראשונה

ובלא הוה. וודאי בכיסא ארמי דהבא. וכסי ליה מעינא. כמה דאמרו אינון חרשין. והכי אצטריך בזיני דחרשין אלין. ודא הוא עובדא דחרשין אלין. מלה דאצטריך באתגליא לאתגלאה לבתר. אצטריך טמירו וכסויא בקדמיתא. דיתכסי מעינא. ובתר יפוק אומנא לאומנותיה. ומלה דאצטריך בכסויא לבתר. אצטריך באתגליא כקדמיתא. ונהכל היה שוודאי בכיס הטיל זהב וכיסה אותו מהעין כמו שאמרו אלו המכשפים, וכך צריך במיני כשפים אלו. וזה הוא מעשה המכשפים האלו, דבר שצריך בגלוי להתגלות אחר כך, צריך הסתר וכיסוי בראשונה שיתכסה מהעין, ואחר כך יצא האומן לאומנותו. ודבר שצריך בכיסוי אחר כך, צריך בגלוי בראשונה].

לה.

מי ראה כשפים בכל העולם כאלו

השתא בני רחימאי רחימין דנפשאי. מה אעביד. ודאי אצטריכנא לגלאה. אציתו ואטמירו מלין. בסטר קדושה ההוא אלהי"ם דקשוט. מלך על עלמא. בתלת (מלין) עלמין אתתקף. בכריאה. ביצירה. בעשיה. והא אתמר רזא דכל חדא וחדא הכא. לקבל בריאה ויקח מידם. מלה דלא הוה ביה עד כטן כלום. לקבל יצירה. ויצר אותו בחרט. לקבל עשיה. ויעשהו עגל מסכה. מאן חמא חרשין בכל עלמא כאלין. [עכשוו בני אהובי אהובי נפשי. מה אעשה, וודאי צריך אני לגלות, האזינו והסתירו דברים. בצד קדושה אותו אלהים של אמת, מלך על העולם,

בשלשה (דברים) עולמות מתחזק בבריאה, ביצירה, בעשיה. והרי נאמר סוד כל אחד ואחד כאן. כנגד בריאה ויקח מידם, דבר שלא היה בו עד עתה כלום. כנגד עשיה ויעשהו עגל מסכה. מי ראה כשפים בכל העולם כאלו].

ל.ו.

חס ושלום שאהרן עשה, והפסוק מוכיח שכתוב ויקח את העגל אשר עשו – כביכול הוא עשה אותו, שאם שני אלו לא היו, לא נעשה ולא יצאה האומנות – מי גרם שנעשה, אלו השנים, שבעוד שהוא לקח מידם, הם היו עושים כשפיהם ולוחשים בפיהם, ומושכים רוח למטה מן סטרא אחרא – ומשכו שני רוחות כאחד, אחד מן זכר ואחד מן נקבה, זכר התלבש בצורת שור, נקיבה בצורת חמור, שניהם היו כלולים כאחד

השתא אית למימר. וכי לא כתיב ואשליכהו באש ולא יתיר. וכדין ויצא העגל הזה. והשתא את אמרת ויעשהו עגל מסכה. אלא חס ושלום דאהרן עבד. וקרא אוכח דכתיב ויקח את העגל אשר עשו. אבל ממה דכתיב ויקח מידם. וכתיב ויצר אותו. מחילא דתרין אלין אתעביד כלא. כביכול הוא עביד ליה. דאי תרין אלין לא הוו. לא אתעביד. ולא נפק לאומנותא. אבל מאן גרם דאתעביד. אינון תרין. (כביכול ויעשהו. איהו ודאי עשהו). בעוד דאיהו לקח מידם. אינהו הוו עבדי חרשייהו. ומלחשי בפומייהו. ומשכי רוחא לתתא מן סטרא אחרא. [עכשיו יש לומר, וכי לא כתוב ואשליכהו באש ולא יותר, ואז ויצא העגל הזה, ועתה אתה אמרת ויעשה עגל מסכה. אלא חס ושלום שאהרון עשה, והפסוק מוכיח שכתוב ויקח את העגל אשר עשו. אבל ממה שכתוב ויקח מידם, וכתוב ויצר אותו. מכח שני אלו נעשה הכל. כביכול הוא עשה אותו, שאם שני אלו לא היו, לא נעשה ולא יצאה האומנות. אבל מי גרם שנעשה, אלו

קנטרין הוּו ביה. [כתוב ויעשהו עגל מסכה ויאמרו, ויאמר לא כתוב, אלא ויאמרו, שאהרון לא אמר כלום, שנינו מאה ועשרים וחמש קנטרין היו בו].

היך כתיב ויקח מידם. וכי בידם הוּו כלא אֵלִין קנטרין. אֵלֵא מכללא דאינון קנטרין נטלו מלי ידיהו. וזהו זעיר אסתלק על כלא. כאילו הוּו כלא בידיהו. [איך כתוב ויקח מידם, וכי בידם היו כל אלו קנטרין, אלא מכלל אותם קנטרין נטלו מלא ידיהם, ואותו מעט עלה על הכל, כאילו היה הכל בידיהם].

תא הזי מה כתיב. וירא אהרן ויבן מזבח לפניו. אי חסידא קדישא. כמה רעותך הוּו לטב. ולא ידעת לאסתמרא. כיון דארמי ליה בנורא. אתתקף חילא דסטרא אחרא תמן בנורא. ונפק דיוקנא דשור כמה דאתמר. בתרין משיכין דסטרא אחרא. מיד וירא אהרן. מהו וירא אהרן. חמא דסטרא אחרא אתתקף. מיד ויבן מזבח לפניו. דאלמלא דאקדים ובנה מזבח דא. עלמא אתהדר להרבנא. [בוא וראה, מה כתוב וירא אהרן ויבן מזבח לפניו, אי חסיד קדוש כמה רצונך היה לטוב ולא ידעת להשמר, כיוון שהשליך אותו באש, התחזק כח הסטרא אחרא (הצד האחר) שם באש, ויצא דיוקן שור, כמו שנאמר, בשתי משיכות של הסטרא אחרא (הצד האחר) מיד וירא אהרן, ראה שסטרא אחרא (שהצד האחר) התחזק, מיד ויבן מזבח לפניו, שאלמלא שהקדים ובנה מזבח זה, העולם חזר לחורבן].

ללסטים דהוּו נפיק לקפחא ולקטלא בני נשא. חמא לגיונא דמלכא דהוּו ללסטים נפק בחילא תקיף. מה עבד הוּו לגיונא. אשתדל בהדי מלכא לנפקא בארחא. ומשיך ליה הוּו לגיונא בהוּו ארחא. עד דאזיל הוּו ללסטים בהוּו ארחא. חמא דיוקנא דמלכא קאים קמיה. כיון דחמא ליה למלכא דהוּו אזיל קמיה בארחא. מיד נרתע ואתהדר לאחורא. [ללסטים שהיה יוצא לשדוד ולהרוג בני אדם, לגיון המלך שאותו ללסטים יצא בכח

חזק, מה עשה אותו לגיון, השתדל עם המלך לצאת בדרך, ומשכו אותו לגיון באותו דרך, בעוד שהולך אותו לסטים באותו דרך ראה דיוקן המלך עומד לפניו, כיוון שראה את המלך שהיה הולך לפניו, כיוון שראה את המלך שהיה הולך לפניו בדרך, מיד נרתע וחזר לאחור].

בך וירא אהרן. דסטר אחרא אתקף. אחיד באסוותא ואתקיף בסטר קדושה ושוי ליה קמיה. כיון דחמא סטרא בישא דיוקנא דמלכא דקאים. מיד אהדר לאחורא ואתחלש תוקפיה וחיליה דהוה אתתקף. (מיד ויבן מזבח לפניו). ומזבח דא אתגבר ואתחלש סטרא אחרא: תא חזי מה כתיב. [כך וירא אהרן שסטרא אחרא (שהצד האחר) התחזק. אחו ברפואה והחזיק בצד הקדושה ושם אותו לפניו, כיוון שראה הצד הרע דיוקן המלך שעומד לפניו מיד חזר לאחור ונחלש תקפו וכוחו שהיה מתחזק, (מיד ויבן מזבח לפניו) ומזבח זה התגבר, ונחלש סטרא אחרא (הצד האחר), בא וראה מה כתוב].

ויקרא אהרן ויאמר חג ליהו"ה מחר. חג ליהו"ה ולא לעגל. ולסטר קדושה עבד. ולסטר קדושה קרא ואמר. ודא אסוותא אקדים. דאלמלא דעבד דא. לא קאים עלמא על קיומיה. ועם כל דא לא שכיך רוגזיה מאהרן. אף על גב דלא אתכוון לביש. [ויקרא אהרן ויאמר חג לה' מחר, חג לה' ולא לעגל. ולצד קדושה עשה ולצד קדושה קרא ואמר, וזו הרפואה הקדים, שאלמלא שעשה זה לא עמד העולם על קיומו. ועם כל זה לא שכך רוגזו מאהרן אף על פי שלא התכוון לרע].

אמר ליה קודשא בריך הוא. אהרן. תרין חרשין אלין משכו לך למה דבעו. חייך תרין בנך יפלין. ועל חובא דא יתפסקון. (ס"א ובחובא דא יתפסון). הדא הוא דכתיב (דברים ט כ) ובאהרן התאנף יהו"ה מאד להשמידו. מאי להשמידו. אלין בנוי. כמה דאת אמר (עמוס ב ט) ואשמיד פרוי ממעל. דפרי דבר נש בנוי אינון. [אמר לו הקדוש ברוך הוא, אהרן, שני מכשפים אלו משכו אותך

למה שרצו. חייך שני בניך יפלו ועל חטא זה יכרתו (ס"א ובחטא זה יתפסו). זה הוא שכתוב ובאהרן התאנף ה' הוא מאד להשמידו, מהו להשמידו, אלו בניו, כמו שאתה אומר ואשמיד פרוי ממעל. שפרי האדם בניו הם].

תא חזי אהרן שוי ליה ל'ההוא מזבח לפניו. ועגלא תב לאחורא. בניו שוו לסטר אחרא לפניו. וסטר קדושה אהדר לאחורא. דכתיב (ויקרא י א) ויקריבו לפני יהו"ה. לפני יהו"ה שוו. אתפסו בחובה דא. [בוא ראה אהרן שם את אותו מזבח לפניו, והעגל שם לאחור. בניו שמו צד אחר לפניו, וצד הקדושה חזר לאחור. שכתוב ויקריבו לפני ה', לפני ה' שמו. נתפסו בחטא זה].

אהרן חשב דבין כך ייתי משה. ועל דא ההוא מזבח לא סתיר ליה משה. דאילו הוה כמה דחשבין בני נשא. מלה קדמאה דאבעי למשה. לנתצא ל'ההוא מזבח אצטריך. כמה דנבי עדו על מזבח דבית אל. ונבואתיה על ההוא מזבח הוה. אבל הכא מלה אחרא הוה. כמה דאתמר. וכתיב ויקח את העגל אשר עשו. ולא כתיב וינתץ את המזבח. [אהרן חשב שבין כך יבוא משה, ועל כן אותו מזבח לא סתר אותו משה. שאילו היה כמו שחושבים בני אדם, דבר ראשון שהיה צריך למשה לנתץ אותו מזבח היה צריך, כמו שהתנבא עדו על מזבח של בית אל, ונבואתו על אותו מזבח היתה. אבל כאן דבר אחר היה כמו שנאמר. וכתוב ויקח את העגל אשר עשו ולא כתוב וינתץ את המזבח].

תא חזי. ויקרא אהרן. אכריו איהו בקלא ואמר. כתיב הכא ויקרא ויאמר. וכתוב ביונה (יונה ג ד) ויקרא ויאמר. מה להלן כריו לדינא. אופ הכא כריו לדינא. חג ליהו"ה מחר. נבי נבואה בההוא רוח דמזבח. דזמין דינא לשריא עליהו. חג ליהו"ה. למעבד בכו דינא. [בוא ראה ויקרא אהרן. הכריו הוא בקול ואמר. כתוב כאן ויקרא ויאמר, וכתוב ביונה ויקרא ויאמר. מה שם מכריו

לדין, גם כאן מכריז לדין, חג לה' מחר. ניבא נבואה באותו רוח המזבח שעתידי הדין לשרות עליהם. חג לה', לעשות בכם דין].

ותלת דינין הוו. חד ויגוף יהו"ה את העם. וחד בבני לוי. וחד דאשקי לבני ישראל. והיינו חג. דבני לוי. ליהו"ה. דויגוף יהו"ה. מחר. דאשקי לון משה. וביתו בההוא ליליא. ולמחר אשתכחו נפיחין ומתין. ואינן מיין הוו מכשכשין במעיהון כל ליליא. ובצפרא אשתכחו מתין. ועל דא חג ליהו"ה מחר. וכל אמותא דעבד אהרן. בגין דכתיב ויבן מזבח לפניו. [ושלשה דינים היו, אחד ויגוף ה' את העם, ואחד בבני לוי. ואחד שהשקה לבני ישראל. וזהו חג, של בני לוי. לה', של ויגוף ה' מחר, שהשקה אותם משה, ולנו באותו לילה ולמחר נמצאו נפוחים ומתים, ואותם מים היו מכשכשים במעיהם כל הלילה ובבוקר נמצאו מתים, ועל כן חג לה' מחר, וכל הרפואה שעשה אהרן מפני שכתוב ויבן מזבח לפניו].

תא חזי (ההוא מזבח דקדושה הוה). דכתיב וירא את העגל ומחולות. ואילו מזבח לא כתיב. דהא אהרן מנדע הוה ידע. דכתיב (שמות כב יט) זבח לאלהים יחרם. בלתי ליהו"ה לבדו. ודאי אשתזיב אהרן בעיטא טבא דדבר לנפשיה. וכלא ברעותא שלים טב דלא אתכוין לביש. [בוא וראה (אותו מזבח של קדושה היה) שכתוב וירא את העגל ומחולות, ואילו מזבח לא כתוב. שהרי אהרן ידיעה היה יודע שכתוב זבח לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו, וודאי ניצל אהרן בעצה טובה שהנהיג עצמו, והכל ברצון שלם טוב שלא התכוון לרע].

לח.

ירעבם שעשה עגלים, הרי ישראל היה? ועגל עשה? וודאי העמידוהו, ירבעם חטא והחטיא, ולא כמו שאמרו, שוודאי חטא רע עשה, ובמלכות חטא

אמר ליה רבי אלעזר. אבא ודאי הכי הוא. וישראל לא הווי. אבל ירבעם דעבד עגלין. הא ישראל הווי ועגל עבדו. אמר ליה ודאי ואוקמוה. אבל ירבעם חטא והחטיא. ולא כמה דאמרו. וודאי חובא בישא עבד. ובמלכות חטא. [אמר לו רבי אלעזר, אבא, וודאי כך הוא וישראל לא היו. אבל ירבעם שעשה עגלים הרי ישראל היה, ועגל עשה, אמר לו, וודאי והעמידוהו, אבל ירבעם חטא והחטיא ולא כמו שאמרו. שוודאי חטא רע עשה, ובמלכות חטא].

אמר ירבעם. ודאי ידענא דהא סטר קדושה לא שריא אלא בלבא דכל עלמא ודא ירושלם. אנא לא יכילנא לאמשכא ליהוא סטר הכא. מה אעביד מיד (מ"א יב כח) ויועץ המלך ויעש וגו'. נטר עיטא בישא. אמר הא סטרא אחרא דאתמשכא מיד לכל אתר. וכל שכן בארעא דא. דתיאובתיה לאשראה בגויה. אבל לא יכלא לאתלבשא אלא בדיוקנא דשור. [אמר ירבעם, וודאי ידעתי שהרי צד קדושה לא שורה אלא בלב כל העולם, וזה ירושלם. אני לא יכול להמשיך את אותו צד כאן, מה אעשה, מיד ויועץ המלך ויעש וגומר. לקח עצה רעה. אמר, הרי סטרא אחרא (הצד האחר) שנמשכת מיד לכל מקום, וכל שכן בארץ זו שתאותו לשרות בתוכה, אבל לא יכול להתלבש אלא בדיוקן שור].

לט.

אמר ירבעם: במדבר היו אלו מכשפים שכתוב בשר חמורים בשרם, כאן אלו שני רוחות רעים יתלבשו כפי שראוי להם, זכר ונקיבה הם, זכר היתה בדן, ומתוך שכתוב נופת תטפנה

שפתי זרה, נמשכו ישראל אחריה יותר, ומשום כך שני עגלים היו, ומשך אותם ירבעם בארץ הקודש, והיה חטא עליו ועל ישראל, ומנע ברכות מן העולם, ועליו כתוב גוזל אביו ואמו וגו'

תרין עגלים אמאי. אלא אמר ירבעם (ס"א במצרים ובמדברא) במדברא הוו אינון חרשין. דכתיב (יחזקאל כג כ) בשר חמורים בשרם. (ס"א לאו אינון מצרים אלא). הכא אינון תרין רוחין בישין. יתלבשו כדקא חזי לון. דכר ונוקבא אינון. דכר הוה בבית אל ונוקבא הות בדן. ומגו דכתיב (משלי ה ג) נפת תטפנה שפתי זרה. אתמשכו ישראל אבתרה יתיר. דכתיב (מ"א יב ל) וילכו העם לפני האחד עד דן. ובגין כך תרין עגלין הוו. ומשיך לון ירבעם בארעא קדישא. והוה חובא עליה ועל ישראל. ומנע ברכאן מן עלמא. ועליה כתיב (שם כח כד) גוזל אביו ואמו וגו'. [שני עגלים מדוע, אלא אמר ירבעם, במדבר (ס"א ובמדבר) היו אלו מכשפים שכתוב בשר חמורים בשרם, כאן אלו שני רוחות רעים יתלבשו כפי שראוי להם, זכר ונקיבה הם, זכר היתה בדן, ומתוך שכתוב נופת תטפנה שפתי זרה, נמשכו ישראל אחריה יותר שכתוב וילכו העם לפני האחד עד דן, ומשום כך שני עגלים היו, ומשך אותם ירבעם בארץ הקודש, והיה חטא עליו ועל ישראל, ומנע ברכות מן העולם, ועליו כתוב גוזל אביו ואמו וגומר].

ועל דא הוו עגלין. דהא לבושא קדמאה דמתלבש סטרא אחרא שור איהו. כמה דאתמר. ואי תימא אמאי איהו עגל ולא שור. אלא ודאי כך אתחזי. וכן בכל סטרין שירותא דלבושא זוטא איהו. והא אוקימנא. [ועל כן היו עגלים, שהרי לבוש ראשון שמתלבש סטרא אחרא (הצד האחר) שור הוא כמו שנאמר, ואם תאמר מדוע הוא עגל ולא שור, אלא וודאי כך ראוי, וכן בכל הצדדים התחלת הלבוש קטן הוא, והרי העמדנו].

ועל דא בני רחמאי, כיון דאלהי"ם בעו, ובסטר דאלהי"ם אתבני עובדא, אלהי"ם קדישא, אימא דאחידת תדיר בדרועא דמלכא וסליקת רצועא, לא הות תמן, ואצטריך ליה למשה למהוי תמן באתרהא, כיון דאנקיד ליה קודשא בריך הוא, אסתכל, [ועל כן בני אהובי כיוון שאלהים בקשו, ובצד של אלהים נבנה המעשה, אלהים קדוש, אימא שאוחזת תמיד בזרוע המלך ומרימה הרצועה, לא היתה שם. והיה צריך לו למשה להיות שם במקומה, כיוון שרמזו לו הקדוש ברוך הוא הסתכל].

תלת זמנין אנקיד ליה, אי משה רעיא מהימנא, כמה חילך תקיף כמה גבורתך רב, תלת זמנין אנקיד ליה, דכתיב ועתה הניחה לי האחד, ויחר אפי בהם ואכלם הא תרין, ואעשה אותך לגוי גדול הא תלת, חכמתא דמשה בתלת נקודין אלין, אחיד בדרועיה ימינא לקבל הניחה לי, אחיד בדרועיה שמאלא לקבל ויחר אפי בהם ואכלם, אתחבק בגופא דמלכא לקבל ואעשה אותך לגוי גדול, וכד אתחבק בגופא, תרין דרועין מסטרא דא ומסטרא דא לא יכיל לאתנענעא לסטרא בעלמא, דא הוי חכמתא דמשה, (ס"א דבמילי) דמיני נקודין דמלכא ידע בכל חד מנייהו באן אתר יתקף, ובחכמתא עבד, [שלש פעמים רמז לו, אי משה רועה נאמן כמה כותך חזק, כמה גבורתך רבה, שלש פעמים רמז לו שכתוב ועתה הניחה לי הרי אחת, ויחר אפי בהם ואכלם הרי שתיים, ואעשה אותך לגוי גדול הרי שלש, חכמת משה בשלש נקודות אלו, אחז בזרועו הימנית, כנגד הניחה לי, אחז בזרועו השמאלית, כנגד ויחר אפי בהם ואכלם, התחבק בגוף המלך, כנגד ואעשה אותך לגוי גדול, וכאשר התחבק בגוף, שתי זרועות מצד זה ומצד זה, לא יכול לנענע לצד בעולם, זו היתה חכמת משה, שמיני (ס"א שבדברי) רמזי המלך ידע בכל אחד מהן באיזה מקום יתחזק, ובחכמה עשה].

ב.

באו רבי אלעזר והחברים ונשקו ידיו, היה שם רבי אבא, אמר: אלמלי לא באנו לעולם אלא לשמוע זה די לנו, בכה ואמר אוי רבי כאשר תסתלק מן העולם, מי יאיר ויגלה אורות התורה, דבר זה בחושך נטמן עד עכשיו שיצא משם, והרי מאיר עד גובה הרקיע, ובכסא המלך רשום והקב"ה שמח עכשיו בזה הדבר, וכמה שמחה על שמחה נוסף מלפני המלך הקדוש, מי יעורר דברי החכמה בעולם הזה כמוך

אתו רבי אלעזר וחבריו ונשקו ידיו. הוה תמן רבי אבא. אמר אלמלי לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא די לן. בכה ואמר. ווי רבי כד תסתלק מעלמא. מאן ינהר ויגלי נהורין דאורייתא. מלה דא בחשוכא אתטמר עד השתא דנפק מתמן. והא נהיר עד רום רקיעא. ובכרסיא דמלכא רשים. וקודשא בריך הוא חדי השתא בהאי מלה. וכמה חדו על חדו אתוסף מקמי מלכא קדישא. מאן יתער מלי דחכמתא בעלמא דין כוותיך. [באו רבי אלעזר והחברים ונשקו ידיו, היה שם רבי אבא אמר אלמלי לא באנו לעולם אלא לשמוע זה די לנו, בכה ואמר אוי רבי כאשר תסתלק מן העולם, מי יאיר ויגלה אורות התורה, דבר זה בחושך נטמן עד עכשיו שיצא משם, והרי מאיר עד גובה הרקיע, ובכסא המלך רשום והקדוש ברוך הוא שמח עכשיו בזה הדבר, וכמה שמחה על שמחה נוסף מלפני המלך הקדוש, מי יעורר דברי החכמה בעולם הזה כמוך].

זוהר הקדוש פרשת ויקהל

זוהר חלק ב' פרשת ויקהל, דף קצ"ה עמוד א'

מא.

בזמן שהרשעים נמצאים, אלו חסידים וצדיקים שנמצאים ביניהם נתפסים בחטאיהם, – כמו כן אלמלא אותה ערבוביה שהתחברו בהם בישראל, לא נענשו ישראל על מעשה העגל. **תא** חזי מה כתיב. ויאמר שאול אל הקני. מאן קני. דא יתרו. וכי מאן יהיב בני יתרו הכא למהוי דיריהון בעמלק. והא ביריחו הוו שריין. אללא הא כתיב (שופטים א טז) ובני קני חתן משה עלו מעיר התמרים את בני יהודה מדבר יהודה וגו'. וכד עלו מתמן שרו בתחומא דעמלק. עד ההוא זמנא דאתא שאול מלכא. דכתיב ויסר קני מתוך עמלק. בגין דהא בזמנא דחייביא אשתכחו (נ"א אתענשו). אינון חסידי וזכאי דמשתכחין בינייהו מתפסן בחוביהון והא אוקמוה. כגוונא דא. אלמלא ההוא ערבוביא דאתחברו בהו בישראל. לא אתענשו ישראל על עובדא דעגלא. [בוא וראה, מה כתוב ויאמר שאול לא הקיני, מי הוא קיני, זה יתרו, וכי מי נתן בני יתרו כאן להיות דיוורם בעמלק, והרי ביריחו היו שוכנים. אלא הרי כתוב ובני קיני חותן משה עלו מעיר התמרים את בני יהודה מדבר יהודה, ומשם שכנו בתחום עמלק, עד אותו זמן שבא שאול המלך שכתוב ויסר קיני מתוך עמלק, מפני שהרי בזמן שהרשעים נמצאים (נ"א נענשים), אלו חסידים וצדיקים שנמצאים ביניהם נתפסים בחטאיהם, והרי העמידוהו, כמו כן אלמלא אותה ערבוביה שהתחברו בהם בישראל, לא נענשו ישראל על מעשה העגל].

מב.

בראשונה כתוב מאת כל איש אשר ידבנו לבו, להכליל הכל, מפני שרצה הקדוש ברוך הוא לעשות מעשה המשכן מכל צדדים במוח וקליפה, ומפני שהיו אלו הערב רב בתוכם, נאמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו, להכליל אותם בין ישראל שהם מוח, וכולם נצטוו – אחר כך סטה מין למינו, ובאו אלו הערב רב ועשו את העגל, ונטו אחריהם אלו שמתו, וגרמו להם לישראל מות והריגה, אמר הקב"ה מכאן ולהלאה מעשה המשכן לא יהיה אלא מצד ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו', וכתוב אחרי קחו מאתכם תרומה לה', מאתכם וודאי, לא כבתחילה שכתוב מאת כל איש אשר ידבנו לבו – ויקהל משה וגו', מאיזה מקום כינס אותם, אלא מפני שהיו אלו הערב רב ביניהם, היה צריך משה לאסוף אותם ולייחד אותם בבניהם

ותא חזי מה כתיב בקדמיתא. (שמות כה ב) מאת כל איש אשר ידבנו לבו. לאכללא כלא. בגין דבעא קודשא בריך הוא למעבד עובדא דמשכנא מכל סטרין במוחא וקליפא. ובגין דהוו אינון ערב רב בגווייהו. אתמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו. לאכללא לון ביניהו דישראל דאינון מוחא. וכלהו אתפקדו. [ובוא וראה, מה כתוב בראשונה מאת כל איש אשר ידבנו לבו, להכליל הכל, מפני שרצה הקדוש ברוך הוא לעשות מעשה המשכן מכל צדדים במוח וקליפה. ומפני שהיו אלו הערב רב בתוכם, נאמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו, להכליל אותם בין ישראל שהם מוח, וכולם נצטוו].

לבתר סטא זינא לזיניה. ואתו אינון ערב רב ועבדו ית עגלא. וסטו אבתרייהו אינון דמיתו. וגרמו לון לישראל מותא וקטולא. אמר קודשא בריך הוא. מכאן ולהלאה עובדא דמשכנא לא יהא אלא מסטרא דישראל בלחודדיהו. מיד ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו'. וכתוב בתריה קחו מאתכם תרומה ליהו"ה. מאתכם ודאי. ולא כקדמיתא דכתיב מאת כל איש אשר

ידבנו לבו. ויקהל משה וגו'. מאן אתר כניש לון. אלא בגין דהוו אינון ערב רב בינייהו. אצטריך משה לאכנשא לון וליחדא לון מבינייהו. [אחר כך סטה מין למינו, ובאו אלו הערב רב ועשו את העגל, ונטו אחריהם אלו שמתו, וגרמו להם לישראל מות והריגה, אמר הקדוש ברוך הוא מכאן ולהלאה מעשה המשכן לא יהיה אלא מצד ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגומר, וכתוב אחריו קחו מאתכם תרומה לה' מאתכם וודאי, לא כבתחילה שכתוב מאת כל איש אשר ידבנו לבו, ויקהל משה וגומר, מאיזה מקום כינס אותם, אלא מפני שהיו אלו הערב רב ביניהם, היה צריך משה לאסוף אותם ולייחד אותם בבניהם].

ויקהל משה. רבי אבא פתח. (דברים לא יב) הקהל את העם האנשים והנשים והטף. מה להלן כללא דכלהו ישראל. אופי הכא כללא דכלהו ישראל. ומאן אינון שתין רבוא. [ויקהל משה, רבי אבא פתח הקהל את העם האנשים והנשים והטף, מה שם כלל כל ישראל, גם כאן כלל כל ישראל, ומי הם, ששים רבוא].

מג.

ישראל כולם נחשך אור שלהם מפני אותה רעה שנדבקה בהם, כיוון שמחל הקדוש ברוך הוא חטאיהם, אז ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו', אליהם אלה הדברים וגו', שהרי אותו ערב רב הועבר מהם

רבי אלעזר פתח קרא בישראל. כד נחית משה מן טורא דסיני. דכתיב (שמות לב יז) וישמע יהושע את קול העם ברעה. ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה. וישמע יהושע. וכי יהושע שמע ומשה לא שמע. אלא ודאי עד השתא יהושע לא הוה ידע ומשה הוה ידע. אי הכי מהו ברעה. אלא ברעה בה' כתיב. דהווא קלא בסטרא אחרא הוה. ויהושע דהוה אנפוי דסיהרא. אסתכל בהווא קלא דהוה דסטרא דרעה. מיד ויאמר אל משה

קול מלחמה במחנה. [רבי אלעזר פתח הפסוק בישראל כאשר ירד את משה מן הר סיני, שכתוב וישמע יהושע את קול העם ברעה ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה. וישמע יהושע, וכי יהושע שמע ומשה לא שמע, אלא וודאי עד עכשיו יהושע לא היה יודע, ומשה היה יודע, אם כך מהו ברעה, אלא ברעה בה' כתוב, שאותו קול בסטרא אחרא (בצד האחר) היה, ויהושע שהיה פני הלבנה, הסתכל באותו קול שהיה של צד הרעה, מיד ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה].

בההיא שעתא אתברו תרין לוחי אבנא דהוו בקדמיתא. והא אוקימנא. דאינון אתייקרו על ידי ונפלו ואתברו. מאי טעמא. בגין דפרחו אתוון מגו לוחי אבנין. [באותה שעה נשברו שני הלוחות האבן שהיו בראשונה והרי העמדנו שהם נהיו כבדים על ידיו ונפלו ונשברו, מה הטעם, מפני שפרחו אותיות מתוך לוחות אבנים].

תא חזי בארבע תקופין דשתא קלא אתער. בארבע סטרין דעלמא. בההוא קלא אתערותא דסטרא אחרא אתער ביה. וההוא אתערותא דסטרא אחרא. עאל בין קלא לקלא. ואתחשך נהורא בקלא דלתתא. ובגין דלא מטא נהורא דקלא דלעילא לקלא דלתתא. כדון אקדים ההוא אתערותא. ועאל בין דא לדא נחש דמפתי לאתתא. ונטיל נהורא. וההוא קלא הוא קול מלחמה קול רעה. ודא איהו ברעה. [בוא וראה, בארבע תקופות השנה, קול מתעורר בארבעה צדדי העולם, באותו קול התעוררות שסטרא אחרא (שהצד האחר) מתעורר בו, ואותה התעוררות של סטרא אחרא (הצד האחר), נכנסת בין קול לקול ונחשך האור בקול שלמטה, ומפני שלא מגיע אור הקול שלמעלה לקול שלמטה, אז מקדימה אותה התעוררות, ונכנס בין זה לזה נחש שפיתה את האשה, ולוקח האור, ואותו קול הוא קול מלחמה קול רעה, וזה הוא ברעה].

ועל דא שמע יהושע ולא משה. בגין דנטיל ההוא רעה נהורא דסיהרא. דהוה אחיד בה יהושע. ומשה דהוה אחיד

בשמשא לא שמע. וישראל כללו אתחשך נהורא דילחון. בגין
 ההוא רעה דאתדבקת בהו. כיון דמחל קודשא בריך הוא
 חוביהון. כדין ויקהל משה את כל עדת בני ישראל. ויאמר אליהם
 אלה הדברים וגו'. דהא ההוא ערב רב אתעבר מניהו. [ועל כן
 שמע יהושע ולא משה, מפני שנטלה אותה רעה אור הלבנה שהיה אוחז
 בה יהושע, ומשה שהיה אוחז בשמש לא שמע, וישראל כולם נחשך אור
 שלהם מפני אותה רעה שנדבקה בהם, כיוון שמחל הקדוש ברוך הוא
 חטאיהם, אז ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגומר, אליהם אלה
 הדברים וגומר, שהרי אותו ערב רב הועבר מהם].

זוהר חלק ב' פרשת ויקהל, דף קצ"ז עמוד א'

מד.

מעשה המשכן לא נעשה אלא מישראל בלבדם, ולא מאלו
 ערב רב, מפני שאותם ערב רב המשיכו את מלאך המות
 לרדת לעולם, כיוון שהסתכל משה בו, זרק את אלו ערב רב
 לחוץ, ואסף את ישראל בלבדם

ויקהל משה וגו'. אהדר לון כמלקדמין עובדא דמשכנא. אמר
 רבי חייא. כלא כמה דאתמר. ועובדא דמשכנא לא
 אתעביד אלא מישראל בלחודייהו. ולא מאינון ערב רב. בגין
 דאינון ערב רב אמשיכו ליה למלאך המות לנחתא לעלמא. כיון
 דאסתכל משה ביה. אשדי לאינון ערב רב לבר. וכניש לון
 לישראל בלחודייהו. הדא הוא דכתיב ויקהל משה וגו'. [ויקהל
 משה וגומר. החזיר להם כמקודם מעשה המשכן, אמר רבי חייא הכל
 כמו שנאמר, ומעשה המשכן לא נעשה אלא מישראל בלבדם, ולא מאלו
 ערב רב, מפני שאותם ערב רב המשיכו את מלאך המות לרדת לעולם,

כיוון שהסתכל משה בו, זרק את אלו ערב רב לחוץ, ואסף את ישראל בלבדם, זה הוא שכתוב ויקהל משה וגומר].

זוהר חלק ב' פרשת ויקהל, דף ר"ג עמוד א'

מה.

בראשונה עד שלא עשו בני ישראל את העגל, מסר להם את השבת, וזה הוא שלא שמרו אלו ערב רב, כיוון ששמעו ביני ובין בני ישראל, אמרו ואנחנו דבר זה נמנע מאתנו, מיד ויקהל העם על אהרן וגו', ונמשכו הרבה אחריהם, לאחר שמתו אלו שמתו, כינס משה את בני ישראל בלבדם ונתן להם שבת כמקודם

פתח רבי יצחק אבתריהו. ואמר. ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו'. אמאי כניש לון. בגין לממסר לון שבת כמלקדמין. דהא בקדמיתא עד לא עבדו ישראל ית עגלא. מסר לון את השבת. ודא איהו דלא נטרו אינון ערב רב. כיון דשמעו ביני ובין בני ישראל. אמרו ואנן מלה דא אתמנע מינן. מיד (שמות לב א) ויקהל העם על אהרן וגו'. ואתמשכו סגיאין אבתריהו. לבתר דמיתו אינון דמיתו. כניש משה לבני ישראל בלחודייהו. ויהב לון שבת כמלקדמין. הדא הוא דכתיב ששת ימים תעשה מלאכה וגו'. [פתח רבי יצחק אחריו ואמר. ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגומר, מדוע כינס אותם, כדי למסור להם שבת כמקודם, שהרי בראשונה עד שלא עשו בני ישראל את העגל, מסר להם את השבת, וזה הוא שלא שמרו אלו ערב רב, כיוון ששמעו ביני ובין בני ישראל, אמרו ואנחנו דבר זה נמנע מאתנו, מיד ויקהל העם על אהרן וגומר, ונמשכו הרבה אחריהם, לאחר שמתו אלו שמתו, כינס משה את

בני ישראל בלבדם ונתן להם שבת כמקודם, זה הוא שכתוב ששת ימים תעשה מלאכה וגומר].

זוהר הקדוש פרשת פקודי

זוהר חלק ב' פרשת פקודי, דף רכ"ג עמוד ב'

מז.

אם הקב"ה רוצה בדין מדוע מסלק אותו מהרשעים? כמה הרים נעקרו בדבר זה, וכמה הרים גילה המאור הקדוש בזה – הדין שהקדוש ברוך הוא רוצה בו, הוא דין ברור, הוא דין שמעורר אהבה ושמחה, והרשעים כאשר הם בעולם כולם דין הזוהמא, כולם דין שלא רוצה בו הקדוש ברוך הוא כלל, ועל כן לא רוצה שיתערב הדין הקדוש בדין טומאת הזוהמא, עד שהוא נכלה מעצמו ולהאביד אותו מן עולם הבא, ואותו דין הזוהמא שבו הוא מאביד אותו מהעולם

רבי אבא ורבי יוסי ורבי חזקיה. הוו יתבין ולעאן באורייתא. אמר ליה רבי חזקיה לרבי אבא. הא חמינן דקודשא בריך הוא אתרעי בדינא בכללא. לאתערבא דא בדא. ואיהו אריך דינא בחייבי עלמא. אי איהו אתרעי בדינא. אמאי סליק ליה מחייביא. אמר ליה כמה טורין אתעקרו במלך דא. אבל כמה מלין גלי בוצינא קדישא בהאי. [רבי אבא ורבי יוסי ורבי חזקיה היו יושבים ועמלים בתורה אמר לו רבי חזקיה לרבי אבא, הרי ראינו שהקדוש ברוך הוא רוצה בדין בכל להתערב זה בזה, והוא מאריך הדין ברשעי העולם, אם הוא רוצה בדין מדוע מסלק אותו מהרשעים, אמר לו, כמה הרים נעקרו בדבר זה, אבל כמה הרים גילה המאור הקדוש בזה].

תא. דינא דקודשא בריך הוא אתרעי ביה איהו ודינא בריר.

איהו דינא דאתער רחימו וחדוה, אבל חייביא כד אינון בעלמא. כלהו דינא דזוהמא. כלהו דינא דלא אתרעי ביה קודשא בריך הוא כלל, ועל דא לא בעי לאתערבא דינא קדישא בדינא מסאבא דזוהמא. עד דאיהו אשתעי מגרמיה. ולאובדא ליה מן עלמא דאתי. וההוא דינא דזוהמא דביה, איהו אוביד ליה מעלמא. [ובוא וראה, הדין שהקדוש ברוך הוא רוצה בו, הוא דין ברור, הוא דין שמעורר אהבה ושמחה, אבל הרשעים כאשר הם בעולם כולם דין הזוהמא, כולם דין שלא רוצה בו הקדוש ברוך הוא כלל, ועל כן לא רוצה שיתערב הדין הקדוש בדין טומאת הזוהמא, עד שהוא נכלה מעצמו ולהאביד אותו מן עולם הבא, ואותו דין הזוהמא שבו הוא מאביד אותו מהעולם].

מז.

בפרוח רשעים כמו עשב, כזה העשב שהוא ביובש הארץ והוא יבש, כאשר שורים בו מים מפריח ואותו יובש פורח, וכזה האילן הקצוץ שמציץ, ולא מעלה אלא אלו פארות לצד זה ולצד זה, שהם ענפים שעולים, ולעולמים לא עולה האילן כאשר היה בראשונה להיות אילן, וכל זה להשמדם עדי עד, לעקור אותם משרשים ומהכל

פתח ואמר. (תהלים צב ח) בפרוח רשעים כמו עשב ויציצו כל פועלי און להשמדם עדי עד. האי קרא אוקמוה. אבל תא חזי. בפרוח רשעים כמו עשב. כהאי עשבא דאיהו ביבישו דארעא. ואיהו יבישא. כד שראן ביה מיא אפריח. וההוא יבישו אתפריח. וכהאי אילנא קציצא דאציץ. ולא סליק אלא אינון פארות לסטר דא ולסטר דא. דאינון ענפין דסלקין. ולעלמין לא סליק אילנא כד הוה בקדמיתא למהוי אילנא. וכל דא להשמדם עדי עד. לעקרא לון משרשין ומכלא. [פתח ואמר בפרוח רשעים כמו עשב ויציצו כל פועלי און להשמדם עדי עד, זה הפסוק העמידוהו,

אבל בוא וראה, בפרוח רשעים כמו עשב, כזה העשב שהוא ביובש הארץ והוא יבש, כאשר שורים בו מים מפריח ואותו יובש פורח, וכזה האילן הקצוץ (נ"א שצומח) שמציץ, ולא מעלה אלא אלו פארות לצד זה ולצד זה, שהם ענפים שעולים, ולעולמים לא עולה האילן כאשר היה בראשונה להיות אילן, וכל זה להשמדם עדי עד, לעקור אותם משרשים ומהכלן.

מה.

הקב"ה מאריך רגזו ברשעים בזה העולם, מפני שזה העולם הוא חלק של סטרא אחרא, ועולם הבא הוא צד הקדושה והוא חלק הצדיקים, להיות הצדיקים הם בעטרה שכבוד אדונם בה, ושני צדדים אלו עומדים זה כנגד זה, זה צד הקדושה, וזה צד אחר של הטומאה, זה עומד לצדיקים, וזה עומד לרשעים, והכל זה כנגד זה, זכאים הם הצדיקים שאין להם חלק בזה העולם אלא בעולם הבא

תן רזא אחרא אית בהאי. על דקודשא בריך הוא אריך רוגזיה בחייביא בהאי עלמא. בגין דהאי עלמא איהו חולקא דסטרא אחרא. ועלמא דאתי איהו סטרא דקדושה. ואיהו חולקא דצדיקיא. למחוי צדיקיא אינון בעטרא דיקרא דמאריהון ביה. ותרין סטרין אלין קיימין דא לקבל דא. דא סטרא דקדושה. ודא סטרא אחרא דמסאבא. דא קיימא לצדיקיא. ודא קיימא לרשיעיא. וכלא דא לקבל דא. זכאין אינון צדיקיא דלית לון חולקא בהאי עלמא אלא בעלמא דאתי. [עוד סוד אחר יש בזה, על שהקדוש ברוך הוא מאריך רגזו ברשעים בזה העולם, מפני שזה העולם הוא חלק של סטרא אחרא (הצד האחר), ועולם הבא הוא צד הקדושה, והוא חלק הצדיקים, להיות הצדיקים הם בעטרה שכבוד אדונם בה, ושני צדדים אלו עומדים זה כנגד זה, זה צד הקדושה, וזה צד אחר של

הטומאה, זה עומד לצדיקים, וזה עומד לרשעים, והכל זה כנגד זה, זכאים הם הצדיקים שאין להם חלק בזה העולם אלא בעולם הבא].

זוהר חלק ב' פרשת פקודי, דף רב"ד עמוד א'

מט.

ונערים קטנים, מנוערים היו מכל דברי תורה ומכל מצוות התורה – קטנים, קטני אמונה, והתחייבו בחיוב זה העולם ובחיוב העולם הבא – יצאו מן העיר, יצאו מסוד האמונה

כל הזוהב העשוי למלאכה בכל מלאכת הקדש וגו'. רבי יוסי פתח קרא באלישע. דכתיב (מ"ב ב כג) ויעל משם בית אל. והוא עולה בדרך וגו'. ונערים קטנים. הא אוקמוה. מנוערים הוו מכל מילי אורייתא. ומכל פקודי אורייתא. קטנים זעירי מהימנותא. ואתחייבו בחיובא דהאי עלמא ובחיובא דעלמא דאתי. יצאו מן העיר. נפקו מרזא דמהימנותא. כתיב הכא יצאו מן העיר. וכתיב התם (הושע יא ט) ולא אבא בעיר. (ס"א מרזא דמהימנותא דאקרי עיר. (תהלים מח ט) עיר יהו"ה צבאות. עיר אלהינו). [כל הזוהב העשוי למלאכה בכל מלאכת הקודש וגומר, רבי יוסי פתח פסוק באלישע, שכתוב ויעל משם בית אל והוא עולה בדרך וגומר, ונערים קטנים, הרי העמידוהו, מנוערים היו מכל דברי תורה, ומכל מצוות התורה, קטנים, קטני אמונה, והתחייבו בחיוב זה העולם ובחיוב העולם הבא, יצאו מן העיר, יצאו מסוד האמונה, כתוב כאן יצאו מן העיר, יצאו מסוד האמונה, כתוב כאן יצאו מן העיר, וכתוב שם ולא אבא (ס"א מסוד האמונה שנקרא עיר, עיר ה' צבאות, עיר אלקיננו)].

ג.

ויפן אחריו, שהסתכל לאחור אם יחזרו בתשובה אם לא – ויראם, הסתכל בהם שהרי זרע מתוקן עתיד לצאת מהם והעמידוהו – ויראם, שהיו עומדים אחר כך לעשות כמה רעות בישראל

ויפן אחריו ויראם. ויפן אחריו. דאסתכל לאחורא אי יהדרון בתויבתא אי לאו. ויראם. מאי ויראם. אסתכל בהו דהא לית זרעא מתתקנא זמין לנפקא מנייהו. ואוקמוה. ויראם. הא אוקמוה. דאתעבידו בליליא דכפורי. מיד ויקללם בשם יהו"ה. [ויפן אחריו ויראם ויפן אחריו, שהסתכל לאחור אם יחזרו בתשובה אם לא, ויראם, מהו ויראם, הסתכל בהם שהרי זרע מתוקן עתיד לצאת מהם והעמידוהו, ויראם, הרי העמידוהו שנעשו בליל הכיפורים, מיד ויקללם בשם ה'].

ורזא איהו בהאי קרא. ויפן אחריו. אסתכל בהו אי יתענש עליוהו. ואתפני מהאי. כמה דאת אמר. (במדבר יב י) ויפן אהרן. דאתפני מצרעתיה. אוף הכא אתפני מעונשא דלהון. ויראם. דהוו קיימין לבתר למעבד כמה בישין בישראל. [וסוד הוא בזה הפסוק, ויפן אחריו, הסתכל בהם אם יענש עליהם, והתפנה מזה, כמו שאתה אומר ויפן אהרן, שהתפנה מצרעתו, גם כאן התפנה מהעונש שלהם. ויראם, שהיו עומדים אחר כך לעשות כמה רעות בישראל].

גא.

ויפן אחריו, הסתכל מאחורי השכינה וראה את כולם, שהרי באותו לילה ששולט על כפרת חטאיהם של ישראל, התעברו אמותם מהם, מיד ויקללם בשם ה', ותצאן שתיים דובים מן היער, שתיים דובים, שנים דובים היה צריך לו, מהו שתיים

דובים, נקבות היו ובניהם, ותבקענה מהם ארבעים ושני ילדים

ויפן אחריו. כמה דאת אמר. (בראשית יט כו) ותבט אשתו מאחריו. מאי מאחריו. מאחורי שכינתא. אופ הכא ויפן אחריו. אסתכל מאחורי שכינתא. וחמא לכלהו דהא בההוא ליליא דשלטא על כפרה דחוביהון דישראל אתעברו אמהון מניהו. מיד ויקללם בשם יהו"ה. ותצאנה שתיים דובים מן היער. שתיים דובים. שנים דובים מבעי ליה. מאי שתיים דובים. נוקבין הוו ובניהו. ותבקענה מהם ארבעים ושני ילדים. הא אוקמוה. לקבל קרבנין דבלק. [ויט אחריו, כמו שאתה אומר ותבט אשתו מאחריו. מהו מאחריו, מאחורי השכינה, גם כאן ויפן אחריו, הסתכל מאחורי השכינה וראה את כולם שהרי באותו לילה ששולט על כפרת חטאיהם של ישראל, התעברו אמותם מהם, מיד ויקללם בשם ה', ותצאן שתיים דובים מן היער, שתיים דובים, שנים דובים היה צריך לו, מהו שתיים דובים, נקבות היו ובניהם, ותבקענה מהם ארבעים ושני ילדים, הרי העמידוהו כנגד קרבנות בלק].

